

**Н.ТОШМАМАТОВ, А.ҚОДИРОВА,
А.НУРМАТОВ**

СОЛИҚЛАР ВА СОЛИҚҚА ТОРТИШ

Амалий қўлланма

Фарғона – 2011

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА
МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

ФАРҒОНА ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ

“ИҚТИСОД ВА МЕНЕЖМЕНТ” ФАКУЛЬТЕТИ

«БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИ ВА АУДИТ» КАФЕДРАСИ

**“Солиқ ва солиққа тортиш”
фанидан масалалар
тўплами ва уларни ечиш бўйича**

УСЛУБИЙ КЎРСАТМА

**бакалавриятнинг барча ноиқтисодий йўналишлари
талабалари учун**

ФарПИ услубий кенгашида
тасдикланди. Баён № ____
_____ 2011 й.

ФАРҒОНА-2011

«Солиқ ва солиққа тортиш» фанидан амалий машғулотларни ўтказиш ва мазкур машғулотларда топшириқларни бажаришга доир услубий қўлланма Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим Вазирлиги томонидан тасдиқланган ўқув режасига биноан тайерланган.

Услубий қўлланма бакалавриятнинг барча ноиқтисодий йуналишлари талабалари учун мўлжалланган. Ушбу қўлланмада келтирилган амалий машғулотлар, мисоллар ёрдамида талабалар «Солиқ ва солиққа тортиш» фанига доир мавзуларга мос бўлган харажатлар ҳисоби, уларнинг таркиби, солиқ ставкалари ҳисоби, маҳсулотга нарх белгилаш, материаллар ҳисоби кабилар билан танишадилар.

«Солиқ ва солиққа тортиш» бўйича назарий олинган билимлар амалий машғулот мисол ва масалалари орқали мустаҳкамланади.

Тузувчилар:

и.ф.н., доц. Н.Тошмаматов.

и.ф.н. А.Кадирова

катта ўқитувчи А.Нурматов

Тақризчи:

Тошпўлатов О. – «Бухгалтерия ҳисоби ва аудит» кафедраси доценти

Ғанибоев И. – Фарғона солиқ коллежи бўлим бошлиғи

Услубий қўлланма кафедра йиғилишида кўриб чиқилди.

Баён № ____ « ____ » _____ 2011 й.

Факультет услубий комиссияси йиғилишида тасдиқланди.

Баён № ____ « ____ » _____ 2011 й.

1- Мавзу: ЮРИДИК ШАХСЛАРДАН ОЛИНАДИГАН

Фойда солиғи

Саволлар

1. Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи деганда нимани тушунасиш ?
2. Юридик шахслар даромад Фойдасини таркиби қандай хужжатда кўрсатилган ?
3. Фойдага солиқни тўловчилар кимлар ?
4. Резидент ва норезидент тушунчаларини изоҳланг.
5. Солиқ объекти ва солиққа тортиладиган даромадларга нималар киради ?
6. фойда солиғи ставкалари тўғрисида тушунча беринг.
7. Қандай юридик шахслар фойда солиғидан тўлиқ озод этилади?
8. Қандай юридик шахслар фойда солиғидан вақтинчалик озод этилади ?
9. Солиқ ҳисобини тузиш ва солиқни тўлаш тартиби қандай ?
10. Икки ёқлама солиқ тўлаш деганда нимани тушунасиш ва уни тугатишнинг қандай йўллари биласиз ?

АСОСИЙ АТАМАЛАР

Солиқ тўловчилар, солиқ солиш объекти, солиқ бўйича имтиёзлар, молиявий натижани шакллантириш, маҳсулотни сотишдан олинган ялпи фойда, асосий фаолиятдан кўрилган фойда, хўжалик фаолиятдан олинган фойда (ёки зарар), солиқ тўлангунгача олинган фойда , йилнинг соф фойдаси, солиқ солинадиган база, солиқ ҳисоб-китобларини тақдим этиш тартиби ва тўлаш муддатлари

СОЛИҚ ТЎЛОВЧИЛАР

Молия йилида солиқ солинадиган фойдага эга бўлган юридик шахслар фойдани тўловчилар ҳисобланади.

СОЛИҚ СОЛИШ ОБЪЕКТИ

Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 5 февралдаги "Маҳсулот (ишлар, хизматлар) ишлаб чиқариш ва

сотиш харажатлари таркиби ва молиявий натижаларни шакллантириш тартиби тўғрисида"ги низомга мувофиқ жами даромад билан чегирмалар ўртасидаги фарқ сифатида ҳисоблаб чиқарилган, кўрсатилган Низомга иловаларда белгиланган харажатлар суммасига тузатишлар киритилган фойда солиқ объекти ҳисобланади (банклар ва суғурта ташкилотлари ўз хусусиятларига эга)

СОЛИҚ БЎЙИЧА ИМТИЁЗЛАР

- а) Баъзи юридик шахслар фойдани тўлашдан озод қилинади:
- б) Солиқ солинадиган фойда маълум суммага камайтирилади:

МОЛИЯВИЙ НАТИЖАЛАРНИ ШАКЛЛАНТИРИШ

Хўжалик юритувчи субъект фаолиятининг молиявий натижалари фойданинг қуйидаги кўрсаткичлари билан тавсифланади:

- **махсулотни сотишдан олинган ялпи фойда**, бу сотишдан олинган соф тушум билан сотилган маҳсулотнинг ишлаб чиқариш таннарни ўртасидаги тафовут сифатида аниқланади:

$$\text{ЯФ}=\text{ССТ}-\text{ИТ},$$

бунда,

ЯФ - ялпи фойда;

ССТ - сотишдан олинган соф тушум;

ИТ - сотилган маҳсулотнинг ишлаб чиқариш таннари;

- **асосий фаолиятдан кўрилган фойда**, бу маҳсулотни сотишдан олинган ялпи фойда билан давр харажатлари ўртасидаги тафовут ва плюс асосий фаолиятдан кўрилган бошқа даромадлар ёки минус бошқа зарарлар сифатида аниқланади:

$$\text{АФФ}=\text{ЯФ}-\text{ДХ}+\text{БД}-\text{БЗ},$$

бунда,

АФФ-асосий фаолиятдан олинган фойда;

ДХ-давр харажатлари;

БД-асосий фаолиятдан олинган бошқа даромадлар;

БЗ-асосий фаолиятдан кўрилган бошқа зарарлар;

- **хўжалик фаолиятидан олинган фойда (ёки зарар)**, бу асосий фаолиятдан олинган фойда суммаси плус молиявий фаолиятдан кўрилган даромадлар ва минус зарарлар сифатида ҳисоблаб чиқилади:

$$УФ=АФФ+МД-МХ,$$

бунда,

УФ - умумхўжалик фаолиятидан олинган фойда;

МД - молиявий фаолиятдан олинган даромадлар;

МХ - молиявий фаолият харажатлари;

- **солиқ тўлангунгача олинган фойда**, у умумхўжалик фаолиятидан олинган фойда плус фавқулодда (кўзда тутилмаган) вазиятлардан кўрилган фойда ва минус зарар сифатида аниқланади:

$$СТФ=УФ+ФП-ФЗ,$$

бунда,

СТФ - солиқ тўлангунгача олинган фойда;

ФП - фавқулодда вазиятлардан олинган фойда;

ФЗ - фавқулодда вазиятлардан кўрилган зарар;

- **йилнинг соф фойдаси**, у солиқ тўлангандан кейин хўжалик юритувчи субъект ихтиёрида қолади, ўзида даромад (фойда)дан тўланадиган солиқни ва минус қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа солиқлар ва тўловларни чиқариб ташлаган ҳолда солиқлар тўлангунга қадар олинган фойдани ифодалайди:

$$СФ=СТФ-ДС-БС,$$

бунда,

СФ - соф фойда;

ДС - даромад (фойда)дан тўланадиган солиқ;

БС - бошқа солиқлар ва тўловлар.

Фойда бўйича солиқ солинадиган базани аниқлаш

Хўжалик юритувчи субъектнинг фойдаси бўйича солиқ солинадиган база қуйидагича ҳисоблаб чиқарилади:

Даромад (фойда) и тўлангунгача бўлган омад (фойда) ёки зарар
плюс 1-иловада келтирилган бухгалтериядаги фойда билан
солиқ солинадиган фойда ўртасидаги доимий тафовутлар

плюс ёки минус 2-иловада келтирилган сарфланган
харажатларни солиқ олинадиган базадан чегириб ташлаш
вақтидаги тафовутлар.

минус Қонунчиликка мувофиқ солиқлар бўйича имтиёзлар
тенг бўлади - Даромад (фойда) и бўйича солиқ солинадиган
база.

ИЗОҲ:

1-иловада ҳисобот давридаги соф фойдани ҳисоблаб чиқишда
корхона даромадларидан чиқариб ташланадиган, бироқ солиқ
ҳақидаги қонунларга мувофиқ даромад (фойда)дан олинадиган
солиқни ҳисоблаб чиқишда хўжалик юритувчи субъектнинг солиқ
солинадиган базасига киритиладиган харажатлар моддалари
келтирилган.

2-иловада улар пайдо бўлган пайтда солиқ солинадиган
базадан чиқариб ташланмайдиган, бироқ кейингиёки анча кейинги
даврларда (вақтдаги тафовут) чиқариб ташланадиган харажатлар
рўйхати берилади.

СОЛИҚ ҲИСОБ-КИТОБЛАРИНИ ТАҚДИМ ЭТИШ ТАРТИБИ ВА ТЎЛАШ МУДДАТЛАРИ

№	Солиқ тўловчилар	Топшириш муддатлари	Тўлаш муддатлари
1.	Чорак давомида барча тўловчилар (2-бандда кўрсатилганларидан ташқари.	Жорий чорак биринчи ойининг 5 кунига қадар	Жорий тўловлар ҳар бир ойнинг 15-кунидан кечиктирмай тенг улушлар билан, даромад (фойда) и чораклик суммасининг учдан бири миқдоридан амалга оширилади
2.	Ҳисобот чорагида маҳсулотни сотишдан энг кам иш ҳақининг 200 бараваригача миқдорда даромад (фойда) олган корхоналар, шунингдек қишлоқ хўжалиги корхоналар)	Чорак ва йиллик молиявий ҳисобот-ларни тақдим қилиш муддатларида	Чораклик ва йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиш учун белгиланган кундан бошлаб беш кун давомида амалга оширилади

3.	Чет инвестициялари қатнашган корхоналар	эл Хар чоракда ҳисобот ойдан кейин келувчи ойнинг 25 санасидан кечикмаган ҳолда, йил бўйича эса - чорак ва йиллик молиявий ҳисоботларни тақдим қилиш муддатларида	Чораклик ва йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиш учун белгиланган кундан бошлаб беш кун давомида амалга оширилади
----	---	---	---

Мисоллар

Фойда солиғини ҳисоблаш бўйича услубий кўрсатмалар

1-мисол

Қуйидаги берилган кўрсаткичлардан фойдаланиб :

- 1 . Фойда солиғини ҳисобланг.
- 2 .« Молиявий натижалар туғрисидаги ҳисобот» ни тўлдилинг
- 3 . Фойда солиғи ҳисоб- китобини тўлдилинг

Т/р	Кўрсаткичлар	млн. сўм
1.	Маҳсулот сотишдан тушган тушум	120,0
2.	Қўшилган қиймат солиғи	-
3.	Акциз солиғи	10,0
4.	Сотишдан олинган соф тушум	-
5.	Сотилган маҳсулотнинг ишлаб чиқариш таннари	37,5
6.	Сотишдан тушган ялпи молиявий натижа	-
7.	Сотиш харажатлари	1,1
8.	Маъмурий харажатлар	28,7

9.	Асосий фаолиятнинг бошқа жараёнларидан даромадлар	1,2
10.	Асосий ишлаб чиқариш фаолиятини молиявий натижалари	-
11.	Дивидендлар шаклидаги даромадлар	0,7
12.	Валюта курси фарқи	+0,8
13.	Умумхўжалик фаолиятининг молиявий натижаси	-
14.	Фавқулотдаги фойда	0,4
15.	Солиқ тулагунга қадар молиявий натижа	-
16.	1- иловага мувофиқ солиққа тортиладиган базага қайта қўшиладиган харажатлар	8,9
17.	Мазкур ҳисобот даври учун солиқ солинадиган базадан чиқариб ташланадиган, илгари қилинган харажатлар	1,5
18.	Фойда солиғи	-

Ечиш:

Фойда солиғини ҳисоблашда “Ўзбекистон республикаси солиқ кодекси”дан , ”Юридик шахсларнинг фойдасига солинадиган солиқни ҳисоблаб чиқариш ва бюджетга тўлаш тартиби тўғрисидаги ЙЎРИҚНОМА (янги таҳрирда)”дан , “Маҳсулот (иш, хизмат) лар таннархига киритиладиган маҳсулот (иш, хизмат) ларни ишлаб чиқариш ва сотишга доир харажатлар таркиби тўғрисида” ги низомдан ва молиявий натижалар тўғрисидаги ҳисоботдан, фойда солиғи ҳисоб- китобидан фойдаланиш лозим.

1. Фойда солиғини ҳисоблаш

$$1. \text{ҚҚС} = 120\,000 * 20\% / 120\% = 20\,000 \text{ (минг сўм)}$$

$$2. \text{Маҳсулот (товар, иш ва хизмат) ларни сотишдан соф тушум} \\ = 120\,000 - 20\,000 - 10\,000 = 90\,000 \text{ (минг сўм)}$$

3. Сотишдан тушган ялпи молиявий натижа =90 000 - 37 500
=52 500 (минг сўм)

4 Маҳсулот (товар, иш ва хизмат) ларни сотишнинг ялпи
фойдаси =52 500 – 1 100 – 28 700+1 200 =21 500(минг сўм)

5. Умумхўжалик фаолиятининг фойдаси
=21 500+700+800=23 000 (минг сўм)

6. Даромад (фойда) ни тўлагунга қадар
фойда=23 000+400=23 400(минг сўм)

7. Солиқ солинадиган даромад (фойда) =23 700+ 8 900

8. Фойда солиғи =30 100*18% / 100% = 5418(минг сўм) -1 500
-700=30100 (минг сўм)

2. « Молиявий натижалар туғрисидаги ҳисобот» ни тулдириш.
(минг.сўм)

Кўрсаткичлар номи	Сатр коди	Ўтган йилнинг шу даврида		Ҳисобот даврида	
		Даромад лар (фойда)	Харажат лар (зарарла р)	Даромад лар (фойда)	Харажат лар (зарарла р)
1	2	3	4	5	6
Маҳсулот (товар, иш ва хизмат) ларни сотишдан соф тушум	010		х	90 000	х
Сотилган маҳсулот (товар, иш ва хизмат) ларнинг таннари	020	х		х	37 500
Маҳсулот (товар, иш ва хизмат) ларни сотишнинг ялпи фойдаси (зарари) (сатр.010-020)	030			21 500	

Давр харажатлари, жами (сатр.050+060+070+080), шу жумладан:	040	х		х	29 800
Сотиш харажатлари	050	х		х	1 100
Маъмурий харажатлар	060	х		х	28 700
Бошқа операцион харажатлар	070	х		х	
Келгусида солиққа тортиладиган базадан чиқариладиган ҳисобот даври харажатлари	080	х		х	
Асосий фаолиятнинг бошқа даромадлари	090		х	1 200	х
Асосий фаолиятнинг фойдаси (зарари) (сатр. 030-040+090)	100			21 500	
Молиявий фаолиятнинг даромадлари, жами (сатр.120+130+140+150+160), шу жумладан:	110		х	1 500	х
Дивидендлар шаклидаги даромадлар	120		х	700	х
Фоизлар шаклидаги даромадлар	130		х		х
Узоқ муддатли ижара (лизинг) дан даромадлар	140		х		х
Валюта курси фарқидан даромадлар	150		х	800	х

Молиявий фаолиятнинг бошқа даромадлари	160		х		х
Молиявий фаолият бўйича харажатлар (сатр.180+190+200+210), шу жумладан:	170	х		х	
Фоизлар шаклидаги харажатлар	180	х		х	
Узоқ муддатли ижара (лизинг) бўйича фоизлар шаклидаги харажатлар	190	х		х	
Валюта курси фарқидан зарарлар	200	х		х	
Молиявий фаолият бўйича бошқа харажатлар	210	х		х	
Умумхўжалик фаолиятининг фойдаси (зарари) (сатр.100+110-170)	220			23 000	
Фавқулоддаги фойда ва зарарлар	230			400	
Даромад (фойда) ини тўлагунга қадар фойда (зарар) (сатр.220+/-230)	240			23 400	
Фойда солиғи	250	х		х	5418
Фойдадан бошқа солиқлар ва йиғимлар	260	х		х	

Ҳисобот даврининг соф фойдаси (зарари) (сатр.240- 250-260)	270			17 982	
--	-----	--	--	--------	--

Раҳбар
Бош бухгалтер

3. Фойда солиғи ҳисоб- китобини тулдириш
Фойда ининг ҳисоб-китоби
200 __ йил _____ учун
(минг.сўм)

№	Кўрсаткичлар	Сатр	Сумма
1.	Фойда и тўланишигача молиявий натижа	010	23 400
2.	Харажатлар таркиби тўғрисидаги низомга кўра солиқ солинадиган базага киритиладиган харажатлар (1- илова)	020	8 900
3.	Мазкур ҳисобот даври учун солиқ солинадиган базадан чиқариб ташланмайдиган харажатлар	030	
	Мазкур ҳисобот даври учун солиқ солинадиган базадан чиқариб ташланадиган, илгари қилинган харажатлар	040	1 500
	Солиқ солинадиган базага киритиладиган харажатлар	050	
4.	Акциялар ва бошқа қимматли қоғозлар бўйича дивидентлар	060	700
5.	Солиқ солинадиган даромад (фойда)	070	30 100
6.	Солиқ қонунчилигига мувофиқ солиқ солинадиган даромад (фойда)нинг камайтиши	080	
7.	Имтиёзларни ҳисобга олганда солиқ солинадиган даромад (фойда)	090	30 100

8.	Фойда ининг белгиланган ставкаси	100	9 %
9.	Фойданинг тузатилган ставкаси	110	
10.	Бюджетга тўланадиган фойда солиғи суммаси	120	5418
11.	Бюджетга ҳисоблаб ёзилди	130	
12.	Муддат бўйича қўшимча ҳисоблаб ёзилди	140	5418
13.	Камайтиришга	150	

2- мисол

Ногиронлар меҳнатидан фойдаланадиган корхоналар учун фойда солиғини ҳисоблаш

Агар 1- мисолда келтирилган корхона ногиронлар меҳнатидан фойдаланса қуйидагилар асосида имтиёзни ҳисобга олган солиқ сўммасини ҳисобланг ва ҳисоб - китобини тузинг. Ходимларнинг умумий сони – 100 киши, шу жумладан ногиронлар – 23 киши.

Ечиш:

“Солиқ кодекси”нинг 32-моддасига мувофиқ ишловчилари умумий сонининг уч фоизидан кўпроғини ногиронлар ташкил этган юридик шахслар учун даромад (фойда) солиғи суммаси қуйидаги тарзда: белгиланган нормадан ортиқ ишга жойлаштирилган ногиронларнинг ҳар бир фоизига даромад (фойда) солиғи бир фоиз камайтирилади.

Ногиронлар меҳнатидан фойдаланадиган корхоналар учун фойда солиғининг ҳисоб-китоби

1.	Ходимларнинг умумий сони	100 киши
	Шу жумладан ногиронлар	23 киши
2.	Ходимларнинг умумий сонидан ногиронлар фойдаси	23 фоиз
3.	Ишга жойлаштирилган ногиронларнинг белгиланган меъёри	3 фоиз
4.	Белгиланган меъёрдан ошиш (23% - 3%)	20 фоиз

5.	Ҳисоблаб ёзилган солиқ сўммаси	5418 минг сўм
6.	Имтиёзни ҳисобга олганда солиқ сўммаси $100 - ((100 \cdot 20) / 100)$ $(5418 - (5418 \cdot 20\%) / 100\%)$	4496,4 минг сўм

3- мисол

Истеъмол товарлари ишлаб чиқарувчи корхоналар учун фойда солиғи ставкалари ва суммасининг ҳисоб-китоби

Агар 1- мисолда келтирилган корхона истеъмол товарлари ишлаб чиқарувчи корхона бўлса қуйидагилар асосида имтиёзни ҳисобга олган даромад (фойда) солиғини ҳисобланг. ва ҳисоб - китобини тузинг. Маҳсулот сотишнинг умумий ҳажмида экспорт ҳажми – 90 000 минг сўм. Сотишнинг умумий ҳажмида истеъмол товарларини сотиш ҳажми -120 000 минг сўм

Ечиш:

Истеъмол товарларини сотишдан олинган фойда суммаси фойда солиғи ҳисоб-китобига маълумотнома асосида тўлдирилади.

Ўзи ишлаб чиқарган товарларнинг эркин алмаштириладиган валютадаги экспортининг улуши:

сотишнинг умумий ҳажмида 15 дан 30 фоизга қадарни ташкил этган экспортчи корхоналар учун фойда солиғининг белгиланган ставкаси 30% га пасайтирилади;

сотишнинг умумий ҳажмида 30 фоиз ва ундан зиёдни ташкил этса, фойда солиғининг белгиланган ставкаси 2 барабар камаяди.

Истеъмол товарлари ишлаб чиқарадиган корхоналар учун истеъмол товарларини ишлаб чиқаришдан олинган фойда бўйича фойда солиғининг белгиланган ставкаси 20 фоизга пасайтирилади.

**Истеъмол товарлари ишлаб чиқарувчи корхоналар учун фойда
солиғи ставкалари ва суммасининг ҳисоб-китоби**
(минг сўм)

Н	Кўрсаткичлар	2-вариант
1	Маҳсулот сотишнинг умумий ҳажми	120,0
	шу жумладан:	
2	Экспорт	90,0
3	Сотишнинг умумий ҳажмида экспортнинг улуши, % да (2-сатр/1-сатр x 100)	75,0
4	Сотишнинг умумий ҳажмида истеъмол товарларини сотиш ҳажми	120,0
5	Солиқ солинадиган даромад (фойда) (Даромад (фойда) солиғи бўйича ҳисоб-китобнинг 090-сатри)	30,1
	Шу жумладан:	
5.1	Истеъмол товарларини сотишдан олинган даромад (фойда)	30,1
6	Даромад (фойда) солиғи ставкаси:	
6.1	Белгиланган ставка, % да	9
6.2	Экспортга тузатилган ставка, % да	4,5
6.3	Истеъмол товарларини сотишдан даромадларга солиқ солиш учун тузатилган ставка, % да	7,2
7	Бюджетга тўланадиган фойда солиғи суммаси, жами (5-сатр - 5.1-сатр) x 6.2-сатр / 100) + (5.1-сатр x 6.3-сатр)/ 100)	2,2

7.1	Маълумот учун: Истеъмол товарларини сотишдан олинган даромад бўйича солиқ ставкасини пасайтириш ҳисобига корхона тасарруфида қоладиган, Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 13 ноябрдаги 390 сон қарорига мувофиқ мақсадли вазифаларга йўналтириладиган солиқ суммаси ((5-сатр x 6.2-сатр)/100) - 7-сатр).	0,5
-----	---	-----

4 -Мисол

Қимматли қоғозлар билан операцияларни солиққа тортиш

Қуйидаги берилганларга асосан дивиденд солиғини ҳисобланг ва ҳисоб – китобини тузинг.

Йил якунлари бўйича акциядорлик жамияти 2,6 млн сўм миқдорида соф фойда олди. Акциядорлар умумий йиғилишининг қарорига мувофиқ фойдани тақсимлаш қуйидагича амалга оширилади:

- муассис - юридик шахсларга 1.2 млн. сўм миқдорида дивидендлар тўлашга;
- корхона муассис - ходимларига 845,3 минг сўм миқдорида дивидендлар тўлашга;
- 554,7 минг сўм миқдорида резерв (захира) фондини шакллантиришга.

Ечиш:

Қимматли қоғозлар (давлат қимматли қоғозларидан ташқари) бўйича юридик ва жисмоний шахсларга дивиденд ва фоизлар сифатида тўланадиган даромадларга тўлов манбаида 10 фоизлик ставка бўйича солиқ солинади.

1. Акциядорлардан ушлаб қолинадиган дивидендлар бўйича даромад солиғи

$$(529500+320500) * 15 \text{ фоиз} = 127500 \text{ сўм}$$

2. Дивиденд солиғи ҳисоб – китоби қуйидагича тузилади:

Дивидендлар ва фоизларнинг ҳисоб-китоби

200 ____ йил _____ учун

№	Кўрсаткичлар	Тўловчининг маълумотлари бўйича	Солиқ инспекцияси маълумотлари бўйича
1	Ҳисоблаб ёзилган дивидендлар ва	850000	
2	Солиқ ставкаси	10%	
3	Бюджетга тўланган солиқ суммаси, жами	127500	

5 -Мисол

Корхона номинал қиймати 800 сўмлик 100та депозит сертификатини муомала муддати (уч ой) ўтгандан сўнг унинг қийматини тўлаши учун банкка тақдим этган, бунгача бу сертификатга йилига 36 фоиз ҳисобидан фоизлар ҳисобланган.

Акциядорлик жамиятининг акциялар бўйича ҳисоблаб чиқарилган дивидендлари 40 000 сўмни ташкил этди.

Юқоридагилар асосида:

а) банк томонидан ҳисобланадиган ва бюджетга ўтказиладиган даромад.(фойда) солиғини ҳисобланг.

б) акциядорлик жамияти томонидан ҳисобланадиган ва бюджетга ўтказиладиган фойда солиғини ҳисобланг.

Ечиш:

1.Банк даромади ҳисобланади

$$800 * 100 * 36\% : 100\% : 4 = 7\,200 \text{ сўм}$$

2. а) банк томонидан бюджетга ўтказиладиган фойда солиғи ҳисобланади

$$7\,200 * 9\% : 100\% = 648 \text{м. сўм}$$

б) акциядорлик жамияти томонидан бюджетга
ўтказиладиган фойда солиғи ҳисобланади

$$40\,000 * 9\% : 100\% = 36\,00 \text{ м. сўм}$$

Мустақил иш учун

6-мисол

Қуйидаги берилган кўрсаткичлардан фойдаланиб :

- 1 . Фойда солиғини ҳисобланг.
- 2 .« Молиявий натижалар туғрисидаги ҳисобот» ни тўлдилинг
- 3 . Фойда солиғи ҳисоб- китобини тўлдилинг

Т/р	Кўрсаткичлар	млн. сўм
1.	Маҳсулот сотишдан тушган тушум	165,0
2.	Қўшилган қиймат солиғи	-
3.	Акциз солиғи	17,0
4.	Сотишдан олинган соф тушум	-
5.	Сотилган маҳсулотнинг ишлаб чиқариш тан нархи	50,4
6.	Сотишдан тушган ялпи молиявий натижа	-
7.	Сотиш харажатлари	0,8
8.	Маъмурий харажатлар	32,3
9.	Асосий фаолиятнинг бошқа жараёнларидан даромадлар	5,4
10.	Асосий ишлаб чиқариш фаолиятини молиявий натижалари	-
11.	Дивидендлар шаклидаги даромадлар	0,3
12.	Валюта курси фарқи	+2,3
13.	Умумхўжалик фаолиятининг молиявий натижаси	-
14.	Фавқулотдаги фойда	-
15.	Солиқ тулагунга қадар молиявий натижа	-

16.	1- иловага мувофиқ солиққа тортиладиган базага қайта қўшиладиган харажатлар	9,3
17.	Мазкур ҳисобот даври учун солиқ солинадиган базадан чиқариб ташланадиган, илгари қилинган харажатлар	2,5
18.	Фойда солиғи	-

7 - Мисол

Агар 6- мисолда келтирилган корхона ногиронлар меҳнатидан фойдаланса қуйидагилар асосида имтиёзни ҳисобга олган солиқ сўммасини ҳисобланг ва ҳисоб - китобини тузинг. Ходимларнинг умумий сони – 200 киши, шу жумладан ногиронлар – 30 киши.

8 - Мисол

Агар 6- мисолда келтирилган корхона истеъмол товарлари ишлаб чиқарувчи корхона бўлса қуйидагилар асосида имтиёзни ҳисобга олган фойда солиғини ҳисобланг. ва ҳисоб - китобини тузинг. Маҳсулот сотишнинг умумий ҳажмида экспорт ҳажми – 70 000 минг сўм. Сотишнинг умумий ҳажмида истеъмол товарларини сотиш ҳажми -100 000 минг сўм

9 - Мисол

Агар 6- мисолда келтирилган корхона истеъмол товарлари ишлаб чиқарувчи корхона бўлса қуйидагилар асосида имтиёзни ҳисобга олган фойда солиғини ҳисобланг. ва ҳисоб - китобини тузинг. Маҳсулот сотишнинг умумий ҳажмида экспорт ҳажми – 20 000 минг сўм. Сотишнинг умумий ҳажмида истеъмол товарларини сотиш ҳажми -130 000 минг сўм

10 - Мисол

Ишлаб чиқариш корхонаси ўзининг иккинчи йил фаолияти давомида 270,0 м.сўм солиққа тортиладиган фойдага эга. Бундан ташқари ҳисобот даври давомида 25,0 м.сўм ҳокимиятга хомийлик ёрдами курсатилган. Асосий воситаларга меъёрларни

иккилантирилган коэффициент асосида 300,0 м.сўм амортизация ҳисобланган. Хайрия фондида 20,0 м.сўм ўтказилган.

Юқоридагилар асосида фойда солиғини ҳисобланг

11 - Мисол

Корхона ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун 10 000 минг сўмга асбоб ускуна сотиб олди. Асосий воситанинг жамғарилган эскириш сўммаси 5600 минг сўмни ташкил қилган. Жорий йилда корхонанинг солиққа тортиладиган даромади –3800 минг сўмдан иборат. фойда солиғи ставкаси –9%.

Жорий йил учун фойда солиғини ҳисобланг .

12 -Мисол

Корхона ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун 10 000 минг сўмга асбоб- ускуна сотиб олди. Асосий воситанинг жамғарилган эскириш сўммаси 5 600 минг сўмни ташкил қилган. Жорий йилда корхонанинг солиққа тортиладиган даромади –6 800 минг сўмдан иборат. Фойда сол. ставкаси –9%.

Жорий йил учун фойда солиғини ҳисобланг.

13 - Мисол

Қиймати 100 000 сўм турадиган ва муомала муддати олти ойлик векселни биринчи корхона 70 000 сўмга сотиб олди ва уни икки ойдан сўнг 80 000 сўмга сотди. Векселни 80 000 сўмга сотиб олган иккинчи корхона эса муомала муддати ўтгандан сўнг унинг ҳақини тўлаши учун банкка топширди.

Юқоридагилар асосида ҳар икки корхона тўлаши лозим бўлган фойда солиғини ҳисобланг.

14 - Мисол

Корхона номинал қиймати 1000 сўмлик 50 та акцияни 60 000 сўмга сотиб олди ва уни кейинчалик 90 000 сўмга сотди. Корхона даромадидан солиқ ҳисобланг.

Иловалар

**Юридик шахсларнинг фойдасига солинадиган солиқни
ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги
Йўриқномага 4-илова**

Фойда солиғининг ҳисоб-китоби
200 __ йил _____ учун

Н	Кўрсаткичлар	Сатр	Сумма
1.	Фойда солиғи тўланишигача молиявий	010	
2.	Харажатлар таркиби тўғрисидаги низомга	020	
3.	Мазкур ҳисобот даври учун солиқ солинадиган базадан чиқариб	030	
	Мазкур ҳисобот даври учун солиқ солинадиган базадан чиқариб ташланадиган,	040	
	Солиқ солинадиган базага киритиладиган	050	
4.	Акциялар ва бошқа қимматли қоғозлар	060	
5.	Солиқ солинадиган даромад (фойда)	070	
6.	Солиқ қонунчилигига мувофиқ солиқ солинадиган фойданинг камайиши	080	
7.	Имтиёзларни ҳисобга олганда солиқ	090	
8.	Фойда солиғининг белгиланган ставкаси	100	%
9.	Фойда солиғининг тузатилган ставкаси	110	
10	Бюджетга тўланадиган фойда солиғи	120	
11	Бюджетга ҳисоблаб ёзилди	130	
12	Муддат бўйича қўшимча ҳисоблаб ёзилди	140	
13	Камайтиришга	150	

**Юридик шахсларнинг фойдасига солинадиган солиқни
хисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги
Йўриқномага 5-илова
Дивидендлар ва фоизлар солиғининг ҳисоб-китоби
200 ____ йил _____ учун**

№	Кўрсаткич	Тўловчининг маълумотлари бўйича	Солиқ инспек. маълумотлари бўйича
1.	Хисоблаб ёзилган		
2.	Солиқ ставкаси		
3.	Бюджетга тўланган солиқ суммаси, жами		

2- Мавзу: ҚўШИЛГАН ҚИЙМАТ СОЛИҒИ

Назорат саволлари:

1. Кимлар ҚҚС тўловчилар ҳисобланадилар ?
2. ҚҚСда қандай имтиёзлар мавжуд?
3. ҚҚС бўйича қандай ставкалар ўрнатилган ?
4. Солиқ бўйича ҳисоб-китобларни топшириш тартибини айтиб беринг?
5. Солиқ ни тўлаш тартибини айтиб беринг?
6. Солиқ солиш объекти қилиб нима белгиланган ?
7. Солиқ солинадиган айланмани аниқлаш қандай амалга оширилади?
8. Ноль даражали ставка бўйича солиқ солиш тартибини тушунтиринг.
9. Ҳисобварақ-фактураларни тўлдириш тартиби қандай ?
10. Солиқ тўловчиларнинг жавобгарлиги нималардан иборат?
11. Солиқ органларининг назорати қандай амалга оширилади ?

Мисоллар:

1-мисол

Қуйидаги берилганлар асосида қўшилган қиймат солиғи ҳисоб-китоби шаклини тўлдириш :

Йил бошидан бери келиб тушган хом ашё қиймати – 6 000 000
сўмни ташкил қилган, ундаги олинган ҳисобварақ-фактуралар

бўйича ҚҚС сўммаси 1 200 000 сўмни ташкил қилди. ҚҚСга тортиладиган, юклаб жўнатилган хизматлар қиймати, жами 20 000 000 сўмни ташкил қилди;

ўтган давр учун ҳисоблаб ёзилган солиқ сўммаси 2 200 000 сўмни ташкил қилган.

Ечиш:

1. Юклаб жўнатилган товарлар (ишлар, хизматлар)
бўйича ҚҚС

$$20\,000 \times 20\% : 100\% = 4\,000,0 \text{ (минг сўм)}$$

2. Солиққа тортиладиган айланма

$$20\,000,0 - 4\,000,0 = 16\,000,0 \text{ (минг сўм)}$$

3. Ҳисоб-китоб бўйича ҳисоблаб чиқилган қўшилган қиймат
солиғи сўммаси

$$16\,000,0 \times 20\% : 100\% = 3\,200,0 \text{ (минг сўм)}$$

4. Тўланиши лозим бўлган қўшилган қиймат солиғи сўммаси

$$3\,200,0 - 2\,200,0 = 1\,000,0 \text{ (минг сўм)}$$

200__ йил "____" _____ учун
(Ҳисобот даври)

**Қўшилган қиймат солиғининг
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Кўрсаткичлар	Айланма	ҚҚС ставкаси	ҚҚС сўммаси
1	2	3	4
1. Олинган ҳисобварақ-фактуралар бўйича ҳисобот даври учун ҳақиқатда келиб тушган, солиққа тортиладиган айланма учун фойдаланиладиган хом ашё, бутловчи буюмлар, ёқилғи, ишлар, хизматлар қиймати, шу жумладан импорт қилинганлари, ноль ставкаси бўйича айланма билан биргаликда - жами: - шу жумладан экспорт маҳсулоти бўйича солиққа тортиладиган айланма учун:	6 000,0	20%	1 200,0
2. Юклаб жўнатилган товарлар (ишлар, хизматлар) қиймати – жами	20 000,0	20%	4 000,0
улардан: - қўшилган қиймат солиғи солинмайдиганлари (имтиёзлар бўйича маълумотнома илова қилинмоқда)			
Ноль даражали ставка бўйича солиқ солинадиган Шу жумладан олиб чиқилган экспорт бўйича			
- қўшилган қиймат солиғига амалдаги ставкалар бўйича тортиладиган			
3. Ҳисоб-китоб бўйича ҳисоблаб чиқилган қўшилган қиймат солиғи сўммаси (2-сатр - 1-сатр)	14 000,0	20%	2 800,0
4. Бюджетга ҳисобот ойда тўланган бўнак тўловлари сўммаси			

5. Бундан олдинги ҳисоб-китоб бўйича ҳисоблаб чиқилган қўшилган қиймат солиғи сўммаси (бундан олдинги ҳисоб-китобнинг 3-сатри)			2 200,0
6. Тўланиши ёки камайтирилиши лозим бўлган қўшилган қиймат солиғи сўммаси			
а) қўшимча тўлашга			600,0
б) камайтиришга			

2-мисол

Қуйидаги берилаганлардан фойдаланиб ҚҚС ни туловчи “Садаф” ишлаб чиқариш корхонаси 2004 йилнинг 6 ойи мобайнида 10,0 млн.сўмлик махсулот ишлаб чиқариб сотди. Шу давр ичида сарф қилинган хом-ашё, материаллар ва ёқилғиларнинг хажми 4,8 млн.сўмни ташкил қилади. Корхона 2004 йилнинг ярим йиллиги учун қанча миқдорда ҚҚСни тўлайди? Қўшилган қиймат солиғининг ҳисоб-китобини тўлдилинг.

3-мисол

Қуйидаги берилганлар асосида Қўшилган қиймат солиғи бўйича имтиёздан фойдаланганлик тўғрисидаги Маълумотномани тўлдириш тартибини тушунтириб беринг.

200__ йил "____" _____ учун
(Ҳисобот даври)

Кўшилган киймат солиги бўйича
имтиёздан фойдаланганлик тўғрисида
МАЪЛУМОТНОМА

Кўрсаткичлар	Айлан ма	Ставк а	Хисобла н-ган солик сўммаси	Имтиёзни кўллаш учун асос	Имтиёзнин г амал килиш муддати
1	2	3	4	5	6
Кўшилган киймат солигидан озод этилган юклаб, жўнатилган товарлар (ишлар, хизматлар) номи					
Масалан:					
Тиббий хизматлар	100,0	20%	20,0	Солик кодекси, 71-модда, 21-банд	доимий
Ўки					
Чигит экиш учун ПВХ плёнкасини ишлаб чиқариш учун гранулалар	300,0	20%	60,0	ЎзР ВМ 2003 йил 25 январдаги 44-сон қарори	2003 йил январь ва февралда келтирилга н

4 - мисол

Хусусий ишлаб чиқариш корхонаси 2010 йил 9 ойлик натижасига кўра,
қуйидаги кўрсаткичларга эришган:

1. Сотилган маҳсулот (иш, хизматлар) ҳажми ҚҚСсиз - 88600,0
м.с
2. Сотиб олинган хом ашё ва унга тенглаштирилган материаллар
қиймати ҚҚСсиз – 62400,0 м.с.
Берилганлардан фойдаланиб хусусий ишлаб чиқариш
корхонасига 2010 йил 9 ойлиги учун ҚҚС ни ҳисобланг.

5 - мисол

Хусусий қурилиш фирмаси 2010 йил 6 ойлик натижасига кўра, қуйидаги кўрсаткичларга эришган:

1. Бажарилган ишлар ҳажми (Қ.Қ.С билан) – 54400,0 м.с
 2. Сотиб олинган хом ашё ва унга тенглаштирилган материаллар қиймати (ҚҚС билан) – 42100,0 м.с.
- Берилганлардан фойдаланиб хусусий қурилиш фирмасига 2010 йил 6 ойлиги учун ҚҚС ни ҳисобланг.

3- МАВЗУ: АКЦИЗ СОЛИҒИ

Саволлар

1. Кимлар акциз солиғини тўлайди?
2. Республикамизда ишлаб чиқариладиган акциз солиғига тортиладиган қайси товарларни биласиз?
3. Акциз солиғи ставкаларини айтинг?
4. Акциз солиғи қандай ҳисобланади?
5. солиқ бўйича ҳисоботлар қачон топширилади ва солиқ қачон бюджетга тўланади?

Мисоллар

1-мисол

1. Қуйидаги берилганларга асосан таркибида этил спирти ҳажми 40% бўлган ароққа акциз солиғи ҳисобланг.

Жорий ойнинг 1 декадасида 3000 дал, 2 – декадасида 4000 дал, 3 – декадасида 5000 дал ароқ сотилган. Солиқ ставкаси 2660 сўм қилиб белгиланган.

2. Акциз солиғи ҳисоб – китобини тўлдилинг.

Ечиш:

- Акциз солиғини ҳисоблаш :

1	Акциз солиғи ставкаси	2660
2	Ароқ таркибидаги спирт ҳажми (%)	40%
3	Ароқ бўйича 1 литр сувсиз этил спирти учун бюджетга ўтказиладиган акциз солиғи суммаси (сўм.)	2600

4	Ароқ бўйича 1 литр сувсиз этил спирти учун "Ўзмевабзавотузумсаноат-холдинг" ХК махсус ҳисобрақамига жўнатиладиган акциз солиғи суммаси (сўм.)	60
5	Бюджетга ўтказиладиган акциз солиғи суммаси (1-сатр X 2-сатр / 100%) (1 литр ароқ учун сўм.)	1040
6	"Ўзмевабзавотузумсаноат-холдинг" ХК махсус ҳисобрақамига жўнатиладиган акциз солиғи суммаси (1-сатр X 3-сатр / 100%) (1 литр ароқ учун сўм.)	24
7.	Хисобланган акциз солиғи суммаси: а) бюджетга - 1 – декада учун - 2 - декада учун - 3 – декада учун б) Ўзмевабзавотузумсаноат-холдинг" ХК махсус ҳисобрақамига - 1 – декада учун - 2 - декада учун - 3 – декада учун	31200000 41600000 52000000 720000 960000 1200000

2-мисол

Алкоголли махсулот бўйича акциз солиғи суммаси ҳисоб-китобиغا
МИСОЛ (1 литр учун)

№	Кўрсаткичлар	Коньяк	Ароқ	Кувват лантирилмаган вино
1.	Тайёр махсулот таркибида бўлган спирт хажми (%)	42	40	
2.	Акциз солиғи ставкаси			
а)	(сувсиз этил спиртининг 1 литрига сўмда)	4 000,0	2 660,0	-
б)	(тайёр махсулотнинг 1 литрига сўмда)	-	-	273,9

3.	Хисоблаб ёзилган акциз солигининг суммаси			
а)	(1-сатр х 2а-сатр / 100) (тайёр махсулотнинг 1 литри учун сўмда)	1 680,0	1 064,0	
б)	(2б-сатр) (тайёр махсулотнинг 1 литри учун сўмда)	-	-	273,9

Масалан, 10 минг дал арок сотилганида акциз солигининг хисоблаб ёзилган суммаси (спирт бўйича акциз солигини хисобга киритмасдан) куйидаги микдорни ташкил этади: $1064 \times 100000 = 106,4$ млн сўм.

10 минг дал коньяк сотилганида акциз солигининг хисоблаб ёзилган суммаси (спирт бўйича акциз солигини хисобга киритмасдан) куйидаги микдорни ташкил этади: $1\,680 \times 100000 = 1680,0$ млн сўм.

10 минг дал кувватлантирилмаган пиво сотилганида акциз солигининг хисоблаб ёзилган суммаси куйидаги микдорни ташкил этади: $273,9 \times 100000 = 273,9$ млн сўм.

Алкоголли махсулот бўйича бюджетга тўланадиган акциз солиги
хисоб-китоби (1 литр учун)

Н		Коньяк	Арок	Кувват лан- тирилм аган вино
1.	Тайёр махсулот таркибида бўлган спирт хажми (%)	42	40	
2.	Акциз солиги ставкаси			
а)	(сувсиз этил спиртининг 1 литрига сўмда)	4 000,0	2 660,0	-
б)	(тайёр махсулотнинг 1 литрига сўмда)	-	-	273,9
3.	Хисоблаб ёзилган акциз солигининг суммаси			
а)	(1-сатр х 2а-сатр / 100) (тайёр махсулотнинг 1 литри учун сўмда)	1 680,0	1 064,0	
б)	(2б-сатр) (тайёр махсулотнинг 1 литри учун сўмда)	-	-	273,9

4.	"Ўзмевабзавотузумсаноат-холдинг" ХК махсус ҳисобварагига йўналтириладиган акциз солигининг ставкаси			
а)	(сувсиз этил спиртининг 1 литрига сўмда)	60,0	60,0	-
б)	(тайёр махсулотнинг 1 литрига сўмда)	-	-	12,0
5.	"Ўзмевабзавотузумсаноат-холдинг" ХК махсус ҳисобварагига йўналтириладиган акциз солигининг ставкаси			
а)	(1-сатр х 4а-сатр / 100) (тайёр махсулотнинг 1 литри учун сўмда)	25,2	24,0	-
б)	(4б-сатр) (тайёр махсулотнинг 1 литри учун сўмда)	-	-	12,0
6.	Бюджетга тўланадиган акциз солигининг суммаси			
а)	(3а-сатр - 5а-сатр) (тайёр махсулотнинг 1 литри учун сўмда)	1 654,8	1 040,0	-
б)	(3б-сатр - 5б-сатр) (тайёр махсулотнинг 1 литри учун сўмда)	-	-	261,9

3 – мисол

Алкоғолли махсулот бўйича ҳисобга киритишга

МИСОЛ

(“Юбилей” ароғи)

1.	Арок таркибидаги спиртнинг ҳажми (%)	40
2.	Арокка доир акциз солигининг ставкаси (сувсиз этил спиртининг 1 литрига сўмда)	2 660
	а) шу жумладан "Ўзмевабзавотузумсаноат-холдинг" ХК махсус ҳисобварагига йўналтириладиган акциз солигининг суммаси	60
3.	Акциз солигининг суммаси: (1 дал арок учун сўмда)	
	а) тайёр махсулотга ҳисоблаб ёзилган (2-сатр х 1-сатр / 100*10)	10 640

	б) "Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг" ХК махсус хисобварагига йўналтириладиган (2а-сатр х 1-сатр / 100*10)	240
4.	Этил спирти учун акциз солигининг ставкаси (1 дал спирт учун сўмда)	8 510
5.	Хисобга киритиладиган 1 дал тайёр махсулотни ишлаб чиқариш учун фойдаланган спиртга доир акциз солигининг суммаси (4-сатр х 1-сатр / 100) (1 дал арок учун сўмда)	3 404
6.	Бюджетга тўланадиган арок бўйича акциз солигининг суммаси (3а-сатр - 3б-сатр - 5-сатр) (1 дал тайёр махсулот учун сўмда)	6 996

Ставкалари фоизларда белгиланган акцизланадиган махсулот бўйича акциз солигининг хисоб-китоби

4 – мисол

Акциз солиги суммасининг хисоб-китоби учун акцизни ўз ичига оладиган нарх куйидаги формула бўйича аникланади:

$$O = (C \times 100) / 100 - A,$$

бу ерда:

O - ККСсиз акциз солигини ўз ичига оладиган нарх;

C - корхонанинг хисоб-китоб (улгуржи) нархи (меъёрий харажатлар ва фойда меъёри);

A - акциз солиги ставкаси.

Акциз солиги суммаси куйидаги формула бўйича аникланади:

$$O \times A / 100$$

1.	Махсулот бирлигининг таннари	сўм	1 500,0
2.	Зарур фойда	сўм	100,0
3.	Махсулотнинг хисоб-китоб (улгуржи) нархи (1-сатр + 2-сатр)	сўм	1 600,0
4.	Акциз солиги ставкаси	%	20
5.	Акциз солиги билан махсулотнинг нархи (ККСсиз) (3-сатр х 100) / (100 - 4-сатр)	сўм	2 000,0

6.	Акциз солигининг суммаси (5-сатр - 3-сатр)	сўм	400,0
----	--	-----	-------

5 – мисол

Ўсимлик (пахта) ёғи бўйича бюджетга тўланадиган акциз солигининг ҳисоб-китобиغا
МИСОЛ

1.	Корхонанинг ҳисоб-китоб (улгуржи) нархи (меъёрий харажатлар ва фойда меъёри)	сўм	162 049
2.	Акциз солигининг ставкаси:		
	а) умумбелгиланган ставка	%	79
	б) бюджетга тўланадиган солиқни ҳисоблаб чиқариш учун ставка	%	77
3.	Акциз солигининг суммаси:		
	а) умумбелгиланган ставка бўйича ҳисоблаб чиқарилган (1-сатр х 2а-сатр / (100 - 2а-сатр))	сўм	609 613
	б) бюджетга тўланадиган (1-сатр. х 2б-сатр / (100 - 2б-сатр))	сўм	542 512
	в) махсус ҳисобварақка ўтказиладиган (3а-сатр - 3б-сатр)	сўм	67 101

6 - мисол

Бошқа акцизланадиган маҳсулотлар бўйича акциз солиғи ҳисоб-китобиغا МИСОЛ (ўсимлик (пахта) ёғи)

Акциз солиғи суммасини ҳисоб-китоб қилиш учун қуйидаги формула бўйича шартномавий (эркин) нарх (акциз билан) аниқланади.

$$O = (C \times 100) / 100 - A,$$

Бунда:

O - ўз ичига акциз солиғини олган шартномавий (эркин) нарх, ҚҚСсиз;

C - корхонанинг ҳисоб-китоб қиладиган (улгуржи) нархи

(меъёрлар бўйича харажатлар ва фойда меъёри);

А - акциз солиғи ставкаси.

Акциз солиғи суммаси қуйидаги формула бўйича аниқланади:

$$O \times A / 100$$

Маҳсулот бирлигига сўмда акциз солиғини
ҳисоб-китоб қилиш бўйича

ШАРТЛИ МИСОЛ

(акциз солиғи ставкаси 77% бўлган 1 т тозаланган)
дезодорация қилинмаган ўсимлик ёғи мисолида)

1	Маҳсулот бирлигининг таннарни	84010,8 сўм
2	Зарурий фойда	21684,1 сўм
3	Ҳисоб-китоб (улгуржи) нархи (1-сатр + 2-сатр)	105694,9 сўм
4	Акциз солиғи қўшилган ҳолда маҳсулот нархи (ҚҚСсиз) (3-сатр x 100 / 100 - 77 акциз ставкаси).	459543 сўм
4 а	Шу жумладан, акциз солиғи суммаси	353848,1 сўм
5	Қўшилган қиймат солиғи	91909 сўм
6	Корхонанинг акциз ва ҚҚС билан бирга ҳисобланган шартномавий (эркин) нархи (4-сатр + 5-сатр)	551452 сўм

7 – мисол

“Туркистон” хиссадорлик жамияти машинада тўкиладиган акциз солиғига тортиладиган гилам маҳсулотларни ишлаб чиқаради. Корхонанинг бир дона 2х3 метрли гилами меъёрий харажатлар ва фойда меъёрини ҳисобга олгандаги ҳисоб-китоб нархи 5400 сўмни ташкил қилади. Корхона шу бир дона маҳсулот учун қанча миқдорда акциз солиғини тўлаши керак

8 – мисол

1. Қуйидаги берилганларга асосланиб ишлаб чиқарилаётган кирсовун учун акциз солиғини ҳисобланг:
 - а). 1 дона сотилган кирсовун учун корхона харжатлари – 110 сум;

- б). Фойда нормаси- 25%
- в). Акциз солиги ставкаси – 20%
2. Акциз солиги хисоб-китобини тузинг.

Ечиш:

1) $C = 110 + (110 \times 25\%) = 137,5$

2) Солиққа тортиладиган оборотни аниқлаш

$O = (100 \times 137,5) : 100 - 20 = 171,88$

3) Акциз солиги суммаси

4)
 $171,88 \times 20\% = 34,38$

Акциз солиги хисоб - китоби

Т/ р	Курсаткичлар	Улчов бирлиги	Микдори
1.	Махсулот бирлигининг таннари	сўм	110
2.	Зарурий фойда	сўм	27,5
3.	Махсулотни хисоб бахоси (1к+2к)	сўм	137,5
4.	Акциз солиги ставкаси	%	20
5.	Махсулотни акциз солиги билан биргаликдаги нархи (ККС сиз)	сўм	171,88
6.	Акциз солиги суммаси	сўм	34,38

9 – мисол

Акциз солинадиган корхонада ой давомида махсулот қуйидаги муддатларда сотилган:

02. август – 100,0 м.с
 05. август – 120,0 м.с
 08. август - 240,0 м.с
 09. август – 185,0 м.с
 14. август – 340,0 м.с

- 18. август – 220,0 м.с
- 21. август – 140,0 м.с
- 23. август – 160,0 м.с
- 28. август – 250,0 м.с

Акциз солиги ставкаси – 40%

Юқоридагилардан фойдаланиб акциз солиғни ҳисобланг ва бюджетга тўлаш муддатларини кўрсатинг.

4- Мавзу: ЕР ҚАЪРИДАН ФОЙДАЛАНУВЧИЛАР УЧУН СОЛИҚЛАР ВА МАХСУС ТЎЛОВЛАР

1. Кимлар ер қаъридан фойдаланувчилар учун солиқ тўлайди ва солиқдан қандай имтиёзлар мавжуд?
2. Ер қаъридан фойдаланувчилар учун солиқни ҳисоблаш ва бюджетга утказиб тартибини айтиб беринг?

Солиқ тўловчилар

Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқни тўловчилар қуйидагилардир:

ер қаъридан фойдали қазилмаларни кавлаб олаётган, минерал хом ашёдан ва (ёки) техноген минерал ҳосилалардан фойдали компонентларни ажратиб олаётган ер қаъридан фойдаланувчилар;

фойдали қазилмалардан фойдали компонентларни ажратиб олган ҳолда уларни қайта ишлашни амалга ошираётган ер қаъридан фойдаланувчилар.

Солиқ солиш объекти

Кавлаб олинган (ажратиб олинган) тайёр маҳсулотнинг ҳажми ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ солиш объектидир. Тайёр маҳсулотлар рўйхати Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарори билан белгиланади.

Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ ставкаси белгиланган ва реализация қилиш ёки топшириш, шу жумладан бепул бериш, шунингдек маҳсулот ишлаб чиқариш мақсадида ўз истеъмоли ва бошқа эҳтиёжлари учун мўлжалланган фойдали қазилма (фойдали

компонент) тайёр маҳсулот деб эътироф этилади.

Солиқ солиш объекти тайёр маҳсулотнинг ҳар бир тури бўйича алоҳида аниқланади.

Углеводородлар учун солиқ солиш объекти қуйидагилардир:

саноат йўсинида дастлабки қайта ишловдан ўтказилган кавлаб олинган углеводородлар, шу жумладан қўшилиб чиқадиган фойдали қазилмалар ва фойдали компонентлар;

углеводородларни қайта ишлаш жараёнида ажратиб олинган, лекин олдинги кавлаб олинганда ва қайта ишланганда қайта ишланадиган фойдали қазилмалар таркибида тайёр маҳсулот сифатида солиқ солинмаган фойдали компонентлар.

Солиқ солинадиган база

Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқни ҳисоблаб чиқариш учун, агар ушбу модданинг олтинчи қисмида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, кавлаб олинган (ажратиб олинган) тайёр маҳсулот ҳажмининг ҳисобот даври учун ўртача олинган реализация қилиш баҳосида ҳисоблаб чиқилган қиймати солиқ солинадиган базадир.

1-мисол:

Навоий тоғ-кон металлургия комбинати 2010 йил ИИ-чораги давомида 200 тонна кўмир кавлаб олди. Маҳсулотнинг И-сҳоракдаги ўртача олинган реализация қилиш баҳоси 1 кило учун 200 сўм. ИИ-чорак учун ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқни ҳисобланг.

2-мисол:

Ангрен тоғ-кон металлургия комбинати 2010 йил ИИ-чораги давомида 550 тонна нефт қазиб олди. Комбинат И-сҳоракда қазиб олган нефтнинг ўртасҳа олинган реализация қилиш баҳоси 1 тонна учун 750 000 сўм. ИИ-чорак учун ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқни ҳисобланг

5- Мавзу: СУВ РЕСУРСЛАРИДАН Фойдаланганлик учун солиқ

Солиқ тўловчилар

Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ тўловчилар Ўзбекистон Республикаси ҳудудида сувдан фойдаланишни ёки сув истеъмолини амалга оширувчи қуйидаги шахслардир:

юридик шахслар - Ўзбекистон Республикаси резидентлари;

фаолиятини доимий муассаса орқали амалга ошираётган Ўзбекистон Республикаси норезидентлари;

тадбиркорлик фаолияти учун сувдан фойдаланувчи якка тартибдаги тадбиркорлар;

юридик шахс ташкил этган ва ташкил этмаган ҳолда тузилган деҳқон хўжаликлари.

Солиқ солиш объекти

Ер усти ва ер ости манбаларидан олиб фойдаланиладиган сув ресурслари солиқ солиш объектидир.

Сув ресурсларининг ер усти манбаларига қуйидагилар киради: дарёлар, кўллар, сув омборлари, турли хил каналлар ва ҳовузлар, ер устидаги бошқа сув ҳавзалари ҳамда сув манбалари.

Сув ресурсларининг ер ости манбаларига артезиан қудуқлари ва скважиналар, вертикал ва горизонтал дренаж тармоқлари ҳамда бошқа иншоотлар ёрдамида чиқазиб олинadиган сувлар киради.

Солиқ солинадиган база

Фойдаланилган сувнинг ҳажми солиқ солинадиган базадир.

1. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ тўловчилари бўлиб кимлар ҳисобланадилар?
2. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ солиш объекти нима?
3. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун қандай солиқ ставкалари ўрнатилган?
4. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун. солиқ бўйича

қандай имтиёзлар мавжуд ?

5. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқни ҳисоблаб чиқариш тартиби ва тўлаш муддатларини тушунтириб беринг.

6. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқни ҳисобга олиш тартиби қандай?

1 – мисол

Ишлаб чиқариш корхонаси ҳисобот даври давомида Ер усти ва ер ости манбаларидан фойдаланиланган: 2564 куб.метр ер усти сув манбааларидан ва 976 куб.метрер ости сув манбааларидан.Юқоридагилардан фойдаланиб сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқни ҳисобланг ва ҳисоб – китобини тузинг.

Ечиш:

Ер усти сув манбаалари бўйича солиқ

$$2564 \times 490,4 = 12\,573,9 \text{ сўм}$$

Ер ости сув манбаалари бўйича солиқ

$$976 \times 630,8 = 6\,156,7 \text{ сўм}$$

$$\text{жами: } 12\,573,9 + 6\,156,9 = 18\,730,8 \text{ сўм}$$

Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ суммасининг ХИСОБ- КИТОБИ

200__ йил _____ учун

Кўрсаткичлар	Хажм					
	Юзадаги манбалар		Ер ости манбалари		Жами	
	Йил боши дан	Хисо бот чораги учун	Йил боши дан	Хисо бот чораг и учун	Йил боши дан	Хисо бот чораги учун
1. Хисобот даври учун олинган сувнинг умумий хажми куб. м	2564	2564	976	976	3540	3540

2. Солик солинадиган базадан чикариладиган сув хамжи куб. м	-	-	-	-	-	-
Шу жумладан фойдаланиш турлари бўйича:	-	-	-	-	-	-
3. Хисобот даври учун солик солинадиган сув хажми (1-сатр 2- сатр) куб. м	2564	2564	976	976	3540	3540
4. 1 куб. м, учун солиқ ставкалари, тийин	490,4	490,4	630 ,8	630 ,8		
5. Хисобот даври учун тўланадиган солиқ суммаси сум	12 573,9	12 573,9	6 56, 7	6 56, 7	18 730,8	18 730,8
6. Хисобот даври учун бюджетга олдин тўланган солиқ суммаси						
7. Хисобот даври учун тўланиши керак	12 573,9	12 573,9	6 56, 7	6 56, 7	18 730,8	18 730,8

4.Қўйидагилардан фойдаланиб сув ресурсларидан фойдалангалик учун солиқни ҳисобланг:

“Сувоқава “ бирлашмасини маълумотига кўра корхонанинг водопровод тармоғига 75% ер ости 25% ер устидаги манбаалардан сув келиб тушади.Ушбу саноат корхонаси бир ойда 10000 куб метр сув ишлатган 2010 йилда.

Берилганлардан фойдаланиб корхонага 2010 йил учун сув солиғини ҳисобланг.

Хусусий корхона 2010 йил натижасига кўра ўз фаолиятида ишлаб чиқаришни амалга ошириш учун 8860 м.3 сув ишлатган. Бу ишлатилган сувни 34% ни ер ости сувлари, қолган қисмини ер усти сувлари ташкил этган.

Берилганлардан фойдаланиб корхонага 2010 йил учун сув солиғини ҳисобланг.

6- Мавзу: ЮРИДИК ШАХСЛАРНИНГ МОЛ-МУЛКИГА СОЛИНАДИГАН СОЛИҚ

Солиқ тўловчилар

Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқни тўловчилар қуйидагилардир:

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида солиқ солинадиган мол-мулкка эга бўлган юридик шахслар - Ўзбекистон Республикасининг резидентлари;

агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, Ўзбекистон Республикасида фаолиятни доимий муассаса орқали амалга ошираётган ва (ёки) Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ўз мулкида кўчмас мулкка эга бўлган юридик шахслар - Ўзбекистон Республикасининг норезидентларидир.

Солиқ солиш объекти

Қуйидаги мол-мулк солиқ солиш объектидир:

1) асосий воситалар, шу жумладан молиявий ижара (лизинг) шартномаси бўйича олинган асосий воситалар;

2) номоддий активлар;

3) тугалланмаган қурилиш объектлари. Тугалланмаган қурилиш объектлари жумласига қурилиши шу объект қурилишига доир лойиҳа-смета ҳужжатларида белгиланган норматив муддатда ниҳоясига етказилмаган объектлар киради;

4) белгиланган муддатда ишга туширилмаган асбоб-ускуналар.

Солиқ солинадиган база

Солиқ солинадиган база қуйидагилардир:

асосий воситалар ва номоддий активлар бўйича - асосий воситалар ва номоддий активларнинг ўртача йиллик қолдиқ қиймати. Асосий воситалар ва номоддий активларнинг қолдиқ қиймати ушбу мол-мулкнинг бошланғич (тикланиш) қиймати билан солиқ тўловчининг ҳисоб сиёсатида белгиланган усуллардан фойдаланилган ҳолда ҳисоблаб чиқилган амортизация ҳажми ўртасидаги фарқ сифатида аниқланади;

норматив (белгиланган) муддатда тугалланмаган қурилиш объектлари ва ишга туширилмаган асбоб-ускуналар бўйича - тугалланмаган қурилишнинг ва ўрнатилмаган асбоб-ускуналарнинг ўртача йиллик қиймати.

1.Корхонани йил бошига мол-мулкни қолдиқ қиймати 1 млн. сўмни ташкил қилади. Корхона шу йилнинг 15 апрелида 500 минг сўмлик асосий воситаларни сотиб олди ва 10 июнда 200 минг сўмлик номоддий активларни ҳисобдан чиқарди.Корхона 1 ярим йиллик учун қанча миқдорда мол-мулк солиғини тўлаш керак?

2.Хусусий корхонани йил бошига мол-мулкни қолдиқ қиймати 10 млн. сўмни ташкил қилади. Корхона шу йилнинг 25 мартда 500 минг сўмлик асосий воситаларни сотди.

Берилганлардан фойдаланиб корхонага 2010 йил учун юридик шахслардан ундириладиган мол – мулк солиғини аниқланг.

3.Хусусий фирмани йил бошига мол-мулкни қолдиқ қиймати 8 млн. сўмни ташкил қилади. Корхона шу йилнинг 20 июлида 2млн. сўмлик асосий воситаларни сотиб олди.

Берилганлардан фойдаланиб корхонага 2010 йил учун юридик шахслардан ундириладиган мол – мулк солиғини аниқланг.

7- Мавзу: ЕР СОЛИҒИ ҲАМДА БОШҚА МАХАЛЛИЙ СОЛИҚ ВА ЙИҒИМЛАР

Фаргона вилоят хокимининг қарорига асосан ҳудудимизда амал қилаётган соликларни айтиб беринг.

1. Вилоят хокимлиги томонидан жорий қилинган соликларни ҳисоблаш ва тулаш тугрисида нималарни биласиз?
2. Кимлар ер солигини тулайди?
3. Ер солигидан қандай имттиёзлар бор?
4. Юридик шахслардан олинган ер солиқини тулаш ва солиқ бўйича ҳисоб-китобларни топшириш тартибини сўзлаб беринг?

Солиқ тўловчилар

Мулк ҳуқуқи, эғалик қилиш ҳуқуқи, фойдаланиш ҳуқуқи ёки ижара ҳуқуқи асосида ер участкаларига эга бўлган юридик шахслар, шу жумладан Ўзбекистон Республикасининг норезидентлари ер солиғини тўловчиларидир.

Солиқ солиш объекти

Мулк ҳуқуқи, эғалик қилиш ҳуқуқи, фойдаланиш ҳуқуқи ёки ижара ҳуқуқи асосида юридик шахсларда бўлган ер участкалари солиқ солиш объектидир.

Солиқ солинадиган база

Ер участкасининг солиқ солинмайдиган ер участкалари майдонлари чегириб ташланган ҳолдаги умумий майдони солиқ солинадиган базадир.

- Адлия вазирлиги томонидан 2002 йил 27 мартда 1118-сон билан рўйхатдан ўтказилган Ер солиғини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисида йўриқноманинг 30-бандига мувофиқ, алоҳида бинолар ёки хоналар бошқа юридик ва жисмоний шахсларга ижарага берилганида ер солиғини балансида ушбу бино бўлган юридик шахс тўлайди. Ана шу тартиб жисмоний шахс мулки бўлган хоналар ижарага берилган ҳолларга ҳам татбиқ

этилади.

Шу тарика, агар хонани юридик ёки жисмоний шахсдан ижарага олинса, ер солигини ижарага берувчи тўлаши керак.

Агар шартнома шартларига кўра агентлик ўзи ер солигини тўлаши керак бўлса, юкорида кўрсатилган Йўриқноманинг 31-бандига мувофик, у тураржой эгаллаган умумий майдондан ва мазкур юридик шахс томонидан фойдаланиладиган хоналар ҳиссасидан келиб чикиб ҳисоблаб чиқарилади. Амалда ер солиғи ставкаси каватлар сонига бўлинади ва олинган сўмма хоналар майдонига кўпайтирилади. Агар агентлик тураржой биносидан ташкарида участкага эга бўлса, ер солиғи тўлик ставкадан келиб чикиб тўланади.

1. Корхона Қўқон шахрининг 2 зонасида 0,5 га ер майдонига ,3 зонасида 0,3 га ер майдонига эга булса, канча микдорда 1 йилга солиқ тўлайди?

2. Корхона йил давомида 5млн.соф фойда олган. У канча микдорда ва кандай тартибда ижтимоий инфратузилмани бюджетга тулайди?

3. Агентлик 4 каватли бинода хонани ижарага олган. Ер солиғи ҳисоб-китобида эгаллаган майдон каватлар сонига бўлинадими? Ёки бутун 4 кават учун ер солиғи тўланиши керакми?

4. Корхона Фарғона шахрида ўз фаолиятини амалга оширади. Ер солиғини ҳисоб – китобини амалга оширишда бу корхона 3- зонада жойлашган.

Берилганлардан фойдаланиб корхонага 2011 йил учун юридик шахслардан ундириладиган ер солигини ҳисобланг.

5. Ишлаб чиқариш корхонаси фойда солиғи тўлангунга қадар фойдаси 18244,0 м.с ни ташкил этган.

Берилганлардан фойдаланибишлаб чиқариш корхонасига 2010 йил учун юридик шахслардан ундириладиган ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғини ҳисобланг.

8 - Мавзу: АЙРИМ ТОИФАДАГИ КОРХОНАЛАРНИНГ СОЛИҚҚА ТОРТИШНИ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ

1. Кимлар ягона солиқ тўловини тўловчилари ҳисобланади?
2. Ягона солиқ тўловини ставкалари тушунтириб беринг.
3. Ягона солиқ тўловини бўйича солиқни тўлаш ва ҳисоб-китобларни тақдим қилиш тартибини айтиб беринг.

Солиқ тўловчилар

Ягона солиқ тўловини тўловчилар қуйидагилардир:

- 1) микрофирмалар ва ва кичик корхоналар.
- 2) ходимларнинг сонидан қатъи назар:
савдо ва умумий овқатланиш корхоналари;
лотереялар ташкил қилиш бўйича фаолиятни амалга ошириш доирасидаги юридик шахслар;
- 3) оддий ширкат ишларини юритиш зиммасига юклатилган (ишончли шахс) шерик (иштирокчи) - якка тартибдаги тадбиркор

Солиқ солиш объекти

Ялпи тушум солиқ солиш объектидир.

Солиқ солинадиган база

Солиқ Кодексига мувофиқ қуйидагилар чегириб ташланган ҳолда ҳисоблаб чиқарилган ялпи тушум солиқ солинадиган базадир:

- 1) давлат қимматли қоғозлари бўйича даромадлар;
- 2) тўлов манбаида солиқ солинадиган дивидендлар ва фоизлар тариқасида олинган даромадлар;
- 3) дивидендлар тариқасида олинган ва қайси юридик шахсдан олинган бўлса, ўша юридик шахснинг устав фондида (устав капиталига) йўналтирилган даромадлар. Муассислар (иштирокчилар) таркибидан чиқиладиганда (чиқиб кетганда) ёхуд тугатиладиганда юридик шахснинг мол-мулки имтиёз қўлланилганидан сўнг бир йил ичида унинг иштирокчилари

ўртасида тақсимланганда илгари солиқ солинадиган базадан чегирилган даромадларга тўлов манбаида умумий асосларда солиқ солинади;

4) ҳисобот йилида аниқланган ўтган йиллардаги даромадлар. Мазкур даромадларга улар қайси даврда пайдо бўлган бўлса, ўша даврдаги қонун ҳужжатларига мувофиқ солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича ўтказилган ҳисоб-китоблар инобатга олинган ҳолда солиқ солиниши керак;

5) кўп оборотли қайтариладиган таранинг қиймати, агар унинг қиймати товарларни (ишлар ва хизматларни) реализация қилишдан олинган тушумнинг таркибига илгари киритилган бўлса;

6) маҳсулот етказиб берувчиларнинг сийлови (скидка) тариқасида ва асосий воситаларни тугатишда уларнинг илгари қайта баҳолашлардаги қийматининг камайиши суммасидан ортган қисми ҳисобига олинган бошқа даромадлар;

7) тўлиқ амортизация қилинган асосий воситаларни реализация қилишдан ёки тугатишдан олинган даромадлар.

1. Хусусий савдо фирмаси январь, февраль ойида фаолият курсатмаган. Лекин у март ойида улгуржи савдо фаолият билан шугулланиб 15,8 млн. сўмга олинган товарни 18,2 млн. сўмга сотган. У қанча миқдорда ягона солиқ тўловини тулайди.

2. Қуйидагилар асосида солиққа тортиладиган ялпи даромадни аниқланг.

Ҳисобот даврида савдо фаолияти тўғрисида қуйидаги маълумотлар мавжуд.:

- реализация қилинган товарларнинг харид ва сотиш баҳолари ўртасидаги фарк – 21 547 минг сўм;

- хўжалик шартномаларининг шартларини бузганлик учун ундирилган ёки қарздор тан олган жарималар, пенялар, неустойкалар ва бошқа хил жазо чоралари, шунингдек етказилган зарарларни коплаш бўйича даромадлар - 214 минг сўм;

- ҳисобот йилида аниқланган ўтган йиллар фойдаси – 56 минг сўм;

- даъво қилиш муддати тугаган кредиторлик ва депонентлик қарзларини ҳисобдан чиқаришдан олинган даромадлар – 87 минг сўм;

- вақтинчалик молиявий ёрдам - 500 минг сўм;

- тўлаш манбаида солиқ тўланганлигини тасдиқлайдиган ҳужжатлар мавжуд бўлган, дивидендлар ва фоизлар кўринишида олинadиган даромадлар – 1258 минг сўм;

- мол-мулкни узоқ муддатли ижарага (лизингга) беришдан даромадлар – 623 минг сўм;

- баланснинг валюта моддаларини қайта баҳолашдан даромадлар

 - мусбат курс фарқлари – 278 минг сўм ;

 - манфий курс фарқлари - 345 минг сўм;

3.Қуйидаги берилганлар асосида умумий овқатланиш корхоналари учун ягона солиқ тўловини ҳисоблаб чиқинг.

- реализация қилинган товарларнинг харид ва сотиш баҳолари ўртасидаги фарқ – 6542 минг сўм;

- хўжалик шартномаларининг шартларини бузганлик учун ундирилган ёки қарздор тан олган жарималар, пенялар, неустойкалар ва бошқа хил жазо чоралари, шунингдек етказилган зарарларни қоплаш бўйича даромадлар – 280 минг сўм;

- ҳисобот йилида аниқланган ўтган йиллар фойдаси – 97 минг сўм;

- даъво қилиш муддати тугаган кредиторлик ва депонентлик қарзларини ҳисобдан чиқаришдан олинган даромадлар – 35 минг сўм;

 - товар-моддий бойликларни қўшимча баҳолаш – 89 минг сўм;

 - текинга молиявий ёрдам -250 минг сўм;

- акциялар бўйича дивидендлар ва хўжалик юритувчи субъектга тегишли бўлган облигациялар ва бошқа қимматли жохозлар бўйича даромадлар – 876 минг сўм , шу жумладан тўлаш манбаида солиқ тўланганлигини тасдиқлайдиган ҳужжатлар мавжуд бўлган дивидендлар ва фоизлар кўринишида олинadиган даромадлар – 156 минг сўм;

- мол-мулкни узоқ муддатли ижарага (лизингга) беришдан даромадлар – 248 минг сўм;

- баланснинг валюта моддаларини қайта баҳолашдан даромадлар.

 - мусбат курс фарқлари – 778 минг сўм ;

 - манфий курс фарқлари - 445 минг сўм;

4. Қувасой шахрида жойлашган чакана савдо фирмаси 2010 йил 1

чорак натижасига кўра қуйидагича товар айланмасига эга бўлган – 24280,0 м.с.

Бу товар айланмани 38 % ини нақд пулга сотилган товарлар айланмаси ташкил этади.

Берилганлардан фойдаланиб фирмага ҳисобот даври учун ягона солиқ тўловини ҳисобланг.

5. Қуқон шаҳрида жойлашган иқтисодиёт коллежи ҳудудидаги ошхона 2010 йил 6 ойлик натижасига кўра қуйидагича товар айланмасига эга бўлган –42100,0 м.с.

Бу товар айланмани 56 % ини нақд пулга сотилган товарлар айланмаси ташкил этади.

Берилганлардан фойдаланиб фирмага ҳисобот даври учун ягона солиқ тўловини ҳисобланг.

6. Корхона бир ой давомида 12000 минг сўмлик маҳсулот олиб, 15000 минг сўмга сотган. У қанча ялпи даромад ҳосил қилган ва қанча миқдорда ягона солиқ тўловини тўлаш керак бўлади?

7. Ишлаб чиқариш корхонасида 15 киши ишлайди. Ушбу корхона чорак давомида 20 млн. сўмлик маҳсулотни сотган бўлса, қанча миқдорда ягона солиқни тўлайди?

9 - Мавзу: ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАРНИНГ ДАРОМАДИГА СОЛИНАДИГАН СОЛИҚ

Саволлар

1. Кимлар жисмоний шахслардан олинадиган солиқни тўлайди ва солиқдан қандай имтиёзлар кўзда тутилган?
2. Жисмоний шахсларнинг даромадига солиқда қандай имтиёзлар кўзда тутилган?
3. Солиқ ставкасини айтиб беринг?
4. Жисмоний шахсларнинг даромадига солиқ бўйича ҳисоб-китобларини топшириш ва солиқларни тўлаш тартибини тушунтириб беринг.
5. Жисмоний шахс томонидан даромад олиш вақти деб нимани ҳисоблаш мумкин? Масалан, даромад ўтган йилда ҳисоблаб ёзилган, лекин жорий йилда олинган.

- Ходим ишлаган ва бунинг учун унга даромад ҳисоблаб ёзилган ой жисмоний шахс томонидан даромад олиш вақти ҳисобланади.

6. Овкатланиш ва бориш-келишга корхона ходимлари оладиган даромадлардан соликлар ушланадими?

- Жисмоний шахслар даромадига солинадиган соликни ҳисоблаб чиқариш ва бюджетга тўлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномага (Адлия вазирлиги томонидан 2002 йил 14 мартда 1110-сон билан рўйхатдан ўтказилган) мувофиқ иш берувчининг овкатланиш ва бориш-келишга доир харажатлари ходимнинг бевосита ёки билвосита даромади ҳисобланади, яъни улар ходимнинг ўзи тўлаши керак бўлган, лекин корхона томонидан тўланган харажатлардир. Хизматга оид бориб-келишлар учун фойдаланиладиган йўл карточкалари бундан мустасно. Бунда иши хизматга оид бориб-келишлар билан боғлиқ бўлган, улар учун ойлик йўл карточкалари харид қилинадиган ходимларнинг рўйхати, уларнинг фаолият тури, карточкаларни харид қилиш мақсади иш берувчининг тегишли буйруғи (фармойиши) билан белгиланади.

Мисоллар

мисол - 1

Корхона ходимиغا июнь ойи учун 80 000 сўм иш хақи ҳисоблаган.

Январ - июн ойлари учун жами даромад миқдори 480 000 сўмни ($80\,000 + 80\,000 + 80\,000 + 80\,000 + 80\,000 + 80\,000$) ташкил қилади.

Январ- май ойлари учун ушлаб қолинган солик сўммаси 84 640 сўмни ташкил қилди. Юқоридагиларга асосланиб июн ойи учун даромад солигини ҳисобланг.

Ечиш:

Бунинг учун қуйидаги жадвалдан фойдаланилади:
2011 январ ойи учун жисмоний шахслардан ундириладиган
даромад солиги
ХИСОБ-КИТОБИ

Солик солинадиган даромад микдори	Солик микдори
$(5 \times 49735) = 248675$ сўмгача	даромад микдорининг 10 фоизи
248676 сўмдан $(10 \times 49735) = 497350$ сўмгача	$24867,5 + 248675$ сўмдан ортиқ микдорнинг 16 фоизи
497351 сўм ва ундан юқори	$64655,5 + 497350$ сўмдан ортиқ микдорнинг 22 фоизи

Ходимни иш ҳақидан январ ойида даромад солиги қуйидаги тартибда ушлаб қолинади:

1. Январ ойида учун солик микдори аникланади (580000 сўм даромаддан):

$64655,5 + (580000 - 497350) \times 22\% = 18183$ сўм (январ ойи учун солик микдори). $64655,5 + 18183 = 82838,5$ сўм.

мисол - 2

Чернобиль АЭС фалокатида жабр кўрган корхона ходимиغا март ойи учун 370000 сўм иш хақи ҳисобланган. Январ-март ойлари учун жами даромад микдори 1110000 сўмни ($370000 + 370000 + 370000$) ташкил қилади.

Ечиш :

Ўзбекистон Республикаси Солик кодексининг 59-моддаси 2-бандига мувофиқ, имтиёзга эга бўлган фуқароларнинг жами

даромадидан энг кам иш хакининг 4 баравари миқдорида даромад сўммаси ҳар ойда чегириб ташланишини ҳисобга олсак, январ - май ойлари учун солиқ солинмайдиган жами даромад миқдори

$$4 \times 49735 = 198940 \times 3 = 596820 \text{ сўмни ташкил қилади.}$$

Январ- март ойлари учун солиққа тортиладиган даромад миқдори 513180 сўмни ташкил қилди. Солиқ суммаси $513180 \times 10\% = 51318$ сум.

мисол - 3

Қуйидаги берилганлардан фойдаланиб жисмоний шахсларни меҳнатга ҳақ тўлаш шаклида олинган даромадидан солиқни ҳисобланг.

- а) Корхонада ишловчи фуқаро 2010 йилнинг январ ойида 260000 иш ҳақи ҳисобланган. Ушбу ишчининг даромад солиғи неча сўмни ташкил қилади?
- б) Корхонада ишловчи фуқаро 2010 йилнинг 6 ойи мобайнида жами 1840000 сўм иш ҳақи ҳисобланган. Ушбу ишчининг 6 ойлик даромад солиғи неча сўмни ташкил қилади?

мисол - 4

2 “Чевар” хиссадорлик жамиятида ишловчи фуқаро А. Рахмонов биринчи гуруҳ ногирони бўлиб, 2010 йил мобайнида унга 2850 000 сўм иш ҳақи ҳисобланган. Ушбу фуқаро йил учун қанча миқдорда жисмоний шахслардан олинмайдиган даромад солиғини тулайди?

**2010 йил учун жисмоний шахслардан ундириладиган даромад
солиғи
ҲИСОБ-КИТОБИ**

Солиқ солинадиган даромад миқдори	Солиқ миқдори
(6 x 494355) = 2966130 сўмгача	даромад миқдорининг 11фоизи
2966131 сўмдан 4943550 сўмгача	326274,3 + 2966130 сўмдан ортиқ миқдорнинг 17 фоизи
4943550 сўм ва ундан юқори	662435,7 + 4943550 сўмдан ортиқ миқдорнинг 22 фоизи

мисол - 5.

Имтиёзга эга бўлган корхона ходимига май ойи учун 350 000 сўм иш ҳақи ҳисобланган. Январь - май ойлари учун жами даромад 1 750 000 сўмни (350 000 + 350 000 + 350 000 +350 000 + 350 000) ташкил қилган. Эслатма: бу ходим харбий хизматни Афғонистон республикасида ўтаган. Ушбу берилганларга асосан ходимга май ойи учун даромад солиғини ҳисобланг.(январ- апрел ойларида 92400 сўм даромад солиғи ҳисобланган)

Мисол.

Қуйидаги берилганларга асосан ходим даромадига солиқ ҳисобланг.(2010 йил учун)

- иш ҳақи - 1600000 сўм;
- таътил пули - 260000 сўм;
- моддий ёрдам пули - 150000 сўм;
- мукофот пули - 140000 сўм.

Услубий кўрсатма

Бу ҳолатда даромадга солинадиган солиқ қуйидагича ҳисобланади:

1) солиқни умумбелгиланган тартибда даромаддан ҳисоблаб чиқамиз 2 150 000 сўм ($1\,600\,000 + 260\,000 + 150\,000 + 140\,000$).

Моддий ёрдам суммаси бир йил мобайнида энг кам иш ҳақининг ўн икки бараваригача миқдорда бўлганлиги сабабли умумий даромаддан 150000 сўм миқдорда олинган моддий ёрдам пулини айириб ташлаймиз:

$2\,150\,000 - 150\,000 = 2\,000\,000$ сўм 2010 йил учун солиқ солинадиган даромад.

2010 йил учун солиқ суммасини аниқлаймиз:

НАЗОРАТ САВОЛЛАРИ

1. Солиқлар таърифини беринг?
2. Мажбурий тўловлар деганда нимани тушунасиш?
3. Ўзбекистон Республикасининг резидентлари кимлар?
4. Ўзбекистон Республикасининг норезидентлари деганда кимлар тушунилади?
5. Норезидентнинг Ўзбекистон Республикасидаги доимий муассасаси деганда нимани тушунасиш?
6. Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг тўловчилари кимлар?
7. Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг объекти нима?
8. Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг солиққа тортиш базаси нима?
9. Юридик шахснинг жами даромадга нималар киради?
10. Товарларни (ишларни, хизматларни) реализация қилишдан олинадиган даромадлар деганда нимани тушунасиш?
11. Юридик шахснинг бошқа даромадлари деганда нимани тушунасиш?
12. Моддий харажатларга нималар киради?
13. Меҳнатга ҳақ тўлаш харажатларига нималар киради?
14. Амортизация харажатларига нималар киради?

15. Юридик шахсининг бошқа харажатларига нималар киради?
16. Келгусида солиқ солинадиган фойдадан чегириб ташланадиган ҳисобот давридаги харажатларига нималар киради?
17. Чегирилмайдиган харажатларга нималар киради?
18. Ўзбекистон Республикасида фаолиятни доимий муассаса орқали амалга осҳирадиган Ўзбекистон Республикаси норезидентларининг даромадига солиқ солишнинг ўзига хос хусусиятлари нималардан иборат?
19. Ўзбекистон Республикаси норезидентининг доимий муассаса билан боғлиқ бўлмаган даромадларига қандай тартибда солиқ солинади?
20. Ўзбекистон Республикаси норезидентларининг тўлов манбаида солиқ солинадиган даромадларига қандай даромадлар киради?
21. Акциз солиғини тўловчилар деганда нимани тушунасиш?
22. Қандай операцияларга акциз солиғи солинмайди?
23. Қўчма корхоналарнинг солиққа тортишнинг ўзига хос хусусиятлари нималардан иборат?
24. Экспортга товарлар ишлаб чиқарувиларга акциз солиғи бўйича солиқ солишда қандай имтиёзлар берилган?
25. Акциз солиғи тўловчилар қандай гуруҳларга бўлинади?
26. Акциз солиғини солиққа тортиш объекти деганда нимани тушунасиш?
27. Акциз солиғини базаси деганда нимани тушунасиш?
28. Акциз солиғи қандай тартибда ҳисоблаб чиқарилади?
29. Акциз солиғининг ҳисоб китоби қайси муддатларда топширилади?
30. Акциз солиғининг тўлаш муддати қачон?
31. Акциз солиғи ставкаси?
32. Акциз тўланадиган товарлар рўйхати ким томонидан тасдиқланади?
33. Акциз солиғининг ставкалари қандай турларга бўлинади?
34. Ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғини тўловчилар кимлар?
35. Ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғини солиқ солиш объекти ва солиқ солинадиган базаси нима ҳисобланади?

36. Балансида ижтимоий инфратузилма объектлари бўлган солиқ тўловчилар томонидан солиқ солинадиган базани аниқлашнинг ўзига хос хусусиятлари қандай?
37. Ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғи бўйича имтиёзлар?
38. Ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғининг солиқ даври ва ҳисобот даври қачон?
39. Ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғини ҳисоблаб чиқариш, солиқ ҳисоб-китобларини тақдим этиш ва солиқни тўлаш тартиби қандай?
40. Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқни тўловчилар кимлар?
41. Кимлар юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқни тўловчилар бўлмайди?
42. Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқнинг солиқ солиш объекти нима?
43. Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқнинг солиқ солинадиган базаси нима?
44. Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқнинг ставкалари 2010 йилда қанча?
45. Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ ҳисоблаб сўқарилаётганда солиқ солинадиган база нималарнинг қийматига камайтирилади?
46. Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқдан кимлар озод қилинади?
47. Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқнинг солиқ даври қачон?
48. Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқнинг ҳисобот даври қачон?
49. Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқни ҳисоблаб чиқариш тартиби қандай?
50. Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқни ҳисоб-китобларини тақдим этиш тартиби қачон?
51. Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқни тўлаш тартиби қачон?
52. Ўзбекистон Республикасининг норезидентлари юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқни қачон тўлайдилар?

53. Ер усҳасткалари ижарага берилган тақдирда кимлар ер солигини тўловчилари бўлади?
54. Юридик шахслардан олинадиган ер солиғи тўловчилари кимлар?
55. Кимлар Юридик шахслардан олинадиган ер солиғи тўловчилари бўлмайди?
56. Юридик шахслардан олинадиган ер солиғининг солиқ солинадиган база қачон камайтиради?
57. Юридик шахслардан олинадиган ер солиғининг солиқ солиш объекти нима?
58. Юридик шахслардан олинадиган ер солиғининг солиқ солинадиган базаси нима?
59. Юридик шахслардан олинадиган ер солиғи ставкаси қанча?
60. Юридик шахслардан олинадиган ер солиғида кимларга икки барабар ставка бўйича солиқ солинади?
61. Юридик шахслардан олинадиган ер солиғидан кимларга имтиёз берилади?
62. Солиқ солинмайдиган ер участкалари таркибига қандай ерлар киради?
63. Юридик шахслардан олинадиган ер солиғи бўйича жорий тўловлар қачон тўланади?
64. Юридик шахслардан олинадиган ер солиғи ҳисоб-китобларини топсҳирисҳ муддатлари қачон?
65. Жисмоний шахслардан транспорт воситаларига бензин, дизел ёнилғиси ва газ исҳлатганлик учун олинадиган солиқни тўловчилар кимлар?
66. Жисмоний шахслардан транспорт воситаларига бензин, дизел ёнилғиси ва газ ишлатганлик учун олинадиган солиқ бўйича имтиёзлар?
67. Жисмоний шахслардан транспорт воситаларига бензин, дизел ёнилғиси ва газ ишлатганлик учун олинадиган солиқ бўйича солиқ солиш объекти ва солиқ солинадиган база?
68. Жисмоний шахслардан транспорт воситаларига бензин, дизел ёнилғиси ва газ ишлатганлик учун олинадиган солиқни ҳисоблаб чиқариш тартиби, ҳисоб-китобларни тақдим этиш ва тўлаш муддатлари?
69. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солигини тўловчилар деганда нимани тушунаси?

70. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиғи бўйича қандай имтиёзлар белгиланган
71. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиғи тўловчилар қандай гуруҳларга бўлинади?
72. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиғини солиққа тортиш объекти деганда нимани тушунасиз?
73. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиғини базаси деганда нимани тушунасиз?
74. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиғи қандай тартибда ҳисоблаб чиқарилади?
75. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиғи қайси муддатларда топширилади?
76. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиғи ставкаси?
77. Ер қаъридан фойдаланувчилар тўлайдиган солиқлар ва махсус тўловларни тўловчилар таркибига нималар киради?
78. Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқнинг солиқ солиш объекти ва солиқ солинадиган базаси нима?
79. Солиқ солишнинг соддалаштирилган тартибига кимлар ўтишга ҳақли?
80. Микрофирма ва кичик корхоналар қайси солиқларни тўлаши мумкин?
81. Солиқ солишнинг соддалаштирилган тартибига ўтган корхоналар учун қайси солиқларнинг амалдаги тартиби сақланиб қолинади?
82. Солиқ тўлаш тартибини ўзгартириш қандай амалга оширилади?
83. Солиқ солишнинг соддалаштирилган тартибига кимлар ўтишга ҳақли?
84. Ягона солиқ тўловини тўловчилар бўлиб кимлар ҳисобланади?
85. Микрофирмалар ва кичик корхоналар томонидан ягона солиқ тўловини қўллашнинг ўзига хос хусусиятлари қандай?
86. Савдо ва умумий овқатланиш корхоналари томонидан ягона солиқ тўловини қўллашнинг ўзига хос хусусиятлари қандай?
87. Алоҳида-алоҳида ҳисоб юритиш деганда нимани тушунасиз?
88. Ягона солиқ тўловининг солиқ солиш объекти нима?

89. Ягона солиқ тўловининг солиқ солинадиган базаси нима?
90. Ялпи тушумга қандай ўзгартириш киритилади?
91. Солиқ бўйича қандай имтиёзлар берилган?
92. Солиқ даври ва ҳисобот даври қачон?
93. Ягона солиқ тўлови қандай ҳисоблаб чиқарилади?
94. Ягона солиқ тўловининг ҳисоб-китобларини тақдим этиш ва тўлаш тартиби қандай?
95. Солиқ солишнинг соддалаштирилган тартибига кимлар ўтишга ҳақли?
96. Кимлар ягона ер солиғини тўловчилар бўлади?
97. Ягона ер солиғини тўлаш тартибини қўллашнинг қандай ўзига хос хусусиятлари бор?
98. Ягона ер солиғининг солиқ солиш объекти нима?
99. Ягона ер солиғининг солиқ солинадиган базаси нима?
100. Ягона ер солиғидан солиқ имтиёзларини гапириб беринг.
101. Ягона ер солиғини ҳисоблаб чиқариш тартиби қандай?
102. Ягона ер солиғи ҳисоб-китобларини тақдим этиш ва солиқни тўлаш тартиби ва муддатлари қандай?

ТЕСТЛАР

1. Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг объекти қайси жавобда тўғри кўрсатилган.
 1. Ўзбекистон Республикаси резидентларининг, шунингдек Ўзбекистон Республикасида фаолиятни доимий муассаса орқали амалга оширувчи Ўзбекистон Республикаси норезидентларининг тушуми.
 2. Ўзбекистон Республикаси резидентларининг, шунингдек Ўзбекистон Республикасида фаолиятни доимий муассаса орқали амалга оширувчи Ўзбекистон Республикаси норезидентларининг иш ҳақи фонди.
 3. *Ўзбекистон Республикаси резидентларининг, шунингдек Ўзбекистон Республикасида фаолиятни доимий муассаса орқали амалга оширувчи Ўзбекистон Республикаси норезидентларининг фойдаси.
 4. Ўзбекистон Республикаси резидентларининг, шунингдек Ўзбекистон Республикасида фаолиятни доимий муассаса орқали

амалга оширувчи Ўзбекистон Республикаси норезидентларининг харажатлари.

2. Корхонанинг жами даромадининг таркибига кирувчи даромад қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

1. *Товарларни (ишларни, хизматларни) реализация қилишдан олинадиган даромадлар.

2. Устав фондига (устав капиталига) олинган ҳиссалар.

3. Бюджетдан берилган субсидиялар.

4. Олинган грантлар.

3. Корхонанинг харажатлари таркибига кирувчи харажатлар қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Моддий харажатлар, меҳнатга ҳақ тўлаш харажатлари, устав фондига берилган мол-мулк.

*Моддий харажатлар, меҳнатга ҳақ тўлаш харажатлари, амортизация харажатлари.

Моддий харажатлар, меҳнатга ҳақ тўлаш харажатлари, ортиб жўнатилган маҳсулот.

Моддий харажатлар, меҳнатга ҳақ тўлаш харажатлари, акцияларнинг қиймати.

4. Қуйида кўрсатилган асосий воситалардан қайси бири амортизация қилинмайди.

Бинолар, иморатлар.

Енгил автомобиллар.

*Кутубхона фонди.

Кўп йиллик дов-дарахтлар.

5. 2011 йил учун фойда солиғини ставкаси қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

4 фоиз.

6 фоиз.

8 фоиз.

*9 фоиз.

6. Тижорат банклари учун 2011 йил учун фойда солиғини ставкаси қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

13 фоиз.

*15 фоиз.

17 фоиз.

20 фоиз.

7. Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг ҳисоб-китоби давлат солиқ хизмати органларига қайси муддатларда тақдим этилади.

Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 15-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 5-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

*Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 25-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 10-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

8. Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи бўйича жорий тўловларни амалга ошириш муддати қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

*Ҳар ойнинг 15-кунига қадар йил чораги бўйича юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи суммасининг учдан бир қисми миқдорида.

Ҳар ойнинг 20-кунига қадар йил чораги бўйича юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи суммасининг учдан бир қисми миқдорида.

Ҳар ойнинг 25-кунига қадар йил чораги бўйича юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи суммасининг учдан бир қисми миқдорида.

Ҳар ойнинг 5-кунига қадар йил чораги бўйича юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи суммасининг учдан бир

қисми миқдорида.

9. Тўлов манбаида олинадиган солиқ қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

*Дивидендлардан фойда солиғи.

Мол-мулк солиғи.

Ер солиғи.

Ягона солиқ тўлови.

10. Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи тўловчилари қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи жисмоний шахслар.

Нафақа олувчи жисмоний шахслар.

Икки ва ундан ортиқ ерда ишловчи жисмоний шахслар.

*Солиқ солинадиган даромадга эга бўлган жисмоний шахслар.

11. Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғини солиқ солиш объекти қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Ўзбекистон Республикаси резидентларининг Ўзбекистон Республикасидаги ва ундан ташқаридаги манбалардан олинган дивидентлари.

*Ўзбекистон Республикаси резидентларининг Ўзбекистон Республикасидаги ва ундан ташқаридаги манбалардан олинган даромадлари.

Ўзбекистон Республикаси резидентларининг Ўзбекистон Республикасидаги ва ундан ташқаридаги манбалардан олинган мулклари.

Ўзбекистон Республикаси резидентларининг Ўзбекистон Республикасидаги ва ундан ташқаридаги манбалардан транспорт воситалари.

12. Жисмоний шахсларнинг жами даромади қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Меҳнатга ҳақ тўлаш тарзидаги даромадлар, мулкый даромадлар, моддий наф тарзидаги даромадлар, махсус кийим-бош.

Меҳнатга ҳақ тўлаш тарзидаги даромадлар, мулкӣ даромадлар, моддий наф тарзидаги даромадлар, хизмат сафарлари харажатлари.
*Меҳнатга ҳақ тўлаш тарзидаги даромадлар, мулкӣ даромадлар, моддий наф тарзидаги даромадлар, бошқа даромадлар.
Меҳнатга ҳақ тўлаш тарзидаги даромадлар, мулкӣ даромадлар, моддий наф тарзидаги даромадлар, Мудофаа вазирлиги ҳисобварағига муқобил хизмат шартномаси бўйича ўтказиладиган маблағлар.

13. Жисмоний шахсларнинг мулкӣ даромадлари таркибига кирувчи даромад қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

*Мол-мулкни ижарага беришдан олинган даромадлар.
Иш ҳақи кўринишидаги даромадлар.
Тадбиркорлик фаолиятидан олинган даромадлар.
Стипендиялар.

14. Жисмоний шахсларнинг солиқ солинмайдиган даромадлари қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Иш ҳақи кўринишидаги даромадлар.
*Олинган алиментлар.
Ўриндошлик асосида ишлаб олинган даромадлар.
Дам олиш ва байрам кунлари ишлаганлиги учун тўланадиган ҳақ.

15. Жисмоний шахсларнинг солиқ солинмайдиган даромадлари қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Дам олиш ва байрам кунлари ишлаганлиги учун тўланадиган ҳақ.
Иш ҳақи кўринишидаги даромадлар.
*Давлат пенсиялари.
Ўриндошлик асосида ишлаб олинган даромадлар.

16. Жисмоний шахсларнинг даромад солиғидан тўлиқ озод қилинган жисмоний шахс қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Бюджетдан маблағ билан таъминладиган ташкилотларнинг

рахбарлари.

Ўзбекистон Республикаси молия вазирлиги таркибига кирувчи идораларнинг ходимлари.

Олий ўқув юртларининг профессор-ўқитувчилари.

*Ўзбекистон Республикаси мудофаа вазирликларининг ҳарбий хизматчилари.

17. Жисмоний шахслар солиқ солишдан қисман (даромад олинган ҳар бир ой учун энг кам иш ҳақининг тўрт баравари миқдоридаги даромадлар бўйича) озод қилинадиган жисмоний шахслар қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Миллий хавфсизлик хизматининг ҳарбий хизматчилари.

Ўзбекистон Республикаси молия вазирлиги таркибига кирувчи идораларнинг ходимлари.

Хорижий давлатлар дипломатик ваколатхоналарининг бошлиқлари ва ходимлари.

*Ўн ва ундан ортиқ боласи бор аёллар.

18. Меҳнат шароити ўта зарарли ва ўта оғир ишларда банд бўлган аёлларнинг даромадларидан солиқ олиш даражаси қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

13 фоиздан ошмаслиги лозим.

18 фоиздан ошмаслиги лозим.

*20 фоиздан ошмаслиги лозим.

25 фоиздан ошмаслиги лозим.

19. Солиқ агентлари ҳисобланган ва амалда тўланган даромадлар суммалари ҳамда жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғининг ушлаб қолинган суммалари тўғрисидаги маълумотларни давлат солиқ хизмати органларига тақдим этиш муддатлари қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 15-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 5-кунидан

кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

*Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 25-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 10-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

20. Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғининг ҳисоблаб чиқарилган суммаси бюджетга солиқ агенти томонидан қайси муддатларда тўланади.

Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 25-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

*Пул маблағларини олиш учун хизмат кўрсатувчи банкка ҳужжатларни тақдим этиш билан бир вақтда.

Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 15-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 20-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

21. Солиқ тўловчилар жисмоний шахслар жами йиллик даромади тўғрисидаги декларацияни давлат солиқ хизмати органига қайси муддатда тақдим этади.

*Ҳисобот йилидан кейинги йилнинг 1 апрелидан кечиктирмай.

Ҳисобот йилидан кейинги йилнинг 10 апрелидан кечиктирмай.

Ҳисобот йилидан кейинги йилнинг 20 апрелидан кечиктирмай.

Ҳисобот йилидан кейинги йилнинг 25 апрелидан кечиктирмай.

22. Жисмоний шахслар – Ўзбекистон Республикасининг резидентлари даромадлар тўғрисидаги декларациянинг маълумотлари асосида ҳисоблаб чиқарилган, жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғини қайси муддатда тўлайдилар.

*Ўтган солиқ давридан кейинги йилнинг 1 июнидан кечиктирмай.

Ўтган солиқ давридан кейинги йилнинг 10 июнидан кечиктирмай.

Ўтган солиқ давридан кейинги йилнинг 15 июнидан кечиктирмай.

Ўтган солиқ давридан кейинги йилнинг 25 июнидан кечиктирмай.

23. Қўшилган қиймат солиғи тўловчилари қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Нотижорат ташкилотлари.

Ягона солиқ тўловини тўловчилари бўлган юридик шахслар.

*Солиқ солинадиган оборотларга эга бўлган юридик шахслар.

Ягона ер солиғи тўловчилари бўлган юридик шахслар.

24. Қўшилган қиймат солиғини солиқ солиш объекти қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

*Солиқ солинадиган оборот, солиқ солинадиган импорт.

Солиқ солинадиган даромад, солиқ солинадиган импорт.

Солиқ солинадиган мулк, солиқ солинадиган импорт.

Солиқ солинадиган ер, солиқ солинадиган импорт.

25. Қўшилган қиймат солиғини солиқ солиш базаси қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

*Реализация қилинаётган товарларнинг (ишларнинг, хизматларнинг) қиймати, қўшилган қиймат солиғини киритмаган ҳолда.

Солиқ солинадиган даромад суммаси, солиқ солинадиган импорт суммаси.

Солиқ солинадиган мулк қиймати, солиқ солинадиган импорт суммаси.

Солиқ солинадиган ер хажми, солиқ солинадиган импорт суммаси.

26. Қўшилган қиймат солиғидан озод этилган реализация қилиш оборотлари қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Сотилган товарларнинг (ишларнинг, хизматларнинг) қиймати.

Асосий воситаларни сотилиши бўйича оборотлар.

Текинга берилган товарларнинг (ишларнинг, хизматларнинг) қиймати.

*Мақтабгача таълим муассасаларида болаларни тарбиялашга доир хизматлар.

27. 2011 йилда амал қилаётган қўшилган қиймат солиғини ставкаси қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

10 фоиз.

15 фоиз.

*20 фоиз.

25 фоиз.

28. Микрофирмалар ва кичик корхоналар томонидан қўшилган қиймат солиғининг ҳисоб-китобини тақдим етиш муддати қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 15-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 5-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

*Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 25-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 10-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

29. Микрофирмалар ва кичик корхоналар жумласига кирмайдиган солиқ тўловчилар томонидан қўшилган қиймат солиғининг ҳисоб-китобини тақдим етиш муддати қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Ҳар ойда ҳисобот давридан кейинги ойнинг 10-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса – йиллик

молиявий ҳисобот топшириладиган муддатда тақдим этилади.
Ҳар ойда ҳисобот давридан кейинги ойнинг 15-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса – йиллик молиявий ҳисобот топшириладиган муддатда тақдим этилади.
Ҳар ойда ҳисобот давридан кейинги ойнинг 20-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса – йиллик молиявий ҳисобот топшириладиган муддатда тақдим этилади.
*Ҳар ойда ҳисобот давридан кейинги ойнинг 25-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса – йиллик молиявий ҳисобот топшириладиган муддатда тақдим этилади.

30. Қўшилган қиймат солиғини бюджетга тўлаш муддати қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Ҳар ойда ҳисобот давридан кейинги ойнинг 10-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса – йиллик молиявий ҳисобот топшириладиган муддатда тақдим этилади.
Ҳар ойда ҳисобот давридан кейинги ойнинг 15-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса – йиллик молиявий ҳисобот топшириладиган муддатда тақдим этилади.
*Қўшилган қиймат солиғини бюджетга тўлаш ҳисоб-китобларини тақдим этиш учун белгиланган кундан кечиктирмай амалга оширилади.
Ҳар ойда ҳисобот давридан кейинги ойнинг 25-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса – йиллик молиявий ҳисобот топшириладиган муддатда тақдим этилади.

31. Акциз солиғи тўловчи юридик шахслар қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

*Ўзбекистон Республикаси ҳудудида акциз солиғи солинадиган товарларни (акциз тўланадиган товарларни) ишлаб чиқарувчилар.
Ўзбекистон Республикаси ҳудудида акциз солиғи солинадиган товарларни (акциз тўланадиган товарларни) сотувчилар.
Ўзбекистон Республикаси ҳудудида товарларни ишлаб чиқарувчилар.
Ўзбекистон Республикаси ҳудудида иш ва хизматларни кўрсатувчилар.

32. Микрофирмалар ва кичик корхоналар томонидан акциз солиғининг ҳисоб-китобини тақдим етиш муддати қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 5-кунидан кечиктирмай.

Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 10-кунидан кечиктирмай.

Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 15-кунидан кечиктирмай.

*Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 25-кунидан кечиктирмай.

33. Микрофирмалар ва кичик корхоналар жумласига кирмайдиган солиқ тўловчилар томонидан акциз солиғининг ҳисоб-китобини тақдим етиш муддати қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Ҳар ойда ҳисобот давридан кейинги ойнинг 10-кунидан кечиктирмай.

Ҳар ойда ҳисобот давридан кейинги ойнинг 15-кунидан кечиктирмай.

*Ҳар ойда ҳисобот давридан кейинги ойнинг 25-кунидан кечиктирмай.

Ҳар ойда ҳисобот давридан кейинги ойнинг 5-кунидан кечиктирмай.

34. Акциз солиғини бюджетга тўлов муддатлари қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Жорий ойнинг 10-20- ва келгуси ойнинг 1-кунидан кечиктирмай.

*Жорий ойнинг 13-23- ва келгуси ойнинг 3-кунидан кечиктирмай.

Жорий ойнинг 15-25- ва келгуси ойнинг 5-кунидан кечиктирмай.

Жорий ойнинг 20-25- ва келгуси ойнинг 5-кунидан кечиктирмай.

35. Ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқни тўловчилар қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Ер қаъридан фойдали қазилмаларни кавлаб олаётган, шу жумладан техноген минерал ҳосилалардан фойдали қазилмаларни ажратиб олаётган ер қаъридан фойдаланувчилар.

Ер ости биноларидан фойдаланувчилар.

Махсулот ишлаб чиқарувчилар.

Фойда солиғи тўловиси бўлган юридик шахслар.

36. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқни тўловчилар қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида фаолият кўрсатаётган юридик шахслар.

*Ўзбекистон Республикаси ҳудудида сувдан фойдаланишни амалга оширувчи юридик шахслар.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида фаолият кўрсатаётган нотижорат ташкилотлари.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида яшаётган фуқаролар.

37. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқни солиқ солиш объекти қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Ер ости бойликлари.

Ер ва мулклар.

*Ер усти ва ер ости манбаларидан олиб фойдаланиладиган сув ресурслари солиқ солиш объектидир.

Нотижорат ташкилотлари томонидан фойдаланилган сув.

38. Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқни тўловчилар қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Мол-мулкка эга бўлган юридик шахслар.

Ягона солиқ тўловчилари.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида солиқ солинадиган ерга эга бўлган юридик шахслар.

*Ўзбекистон Республикаси ҳудудида солиқ солинадиган мол-мулкка эга бўлган юридик шахслар.

39. Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқни солиқ солиш объекти қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

*Асосий воситалар ва номоддий активлар.

Асосий воситалар ва тайёр маҳсулот.

Асосий воситалар ва ҳом-ашё материаллар.

Асосий воситалар ва пул маблағлари.

40. Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқнинг ҳисоб-китоби давлат солиқ хизмати органларига қайси муддатларда тақдим этилади.

Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 15-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 5-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

*Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 25-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 10-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

41. Жисмоний шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқни солиқ солиш объекти қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида жойлашган уй жойлар, чорва хайвонлари, дарахтлар, гаражлар ва бошқа иморатлар, жойлар, иншоотлар солиқ солиш объектидир.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида жойлашган уй жойлар, квартиралар, жисмоний шахсларни пул маблағлари, ва бошқа иморатлар, жойлар, иншоотлар солиқ солиш объектидир.

*Ўзбекистон Республикаси ҳудудида жойлашган уй жойлар, квартиралар, дала ҳовли иморатлари, гаражлар ва бошқа иморатлар, жойлар, иншоотлар солиқ солиш объектидир.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида жойлашган уй жойлар, квартиралар, жисмоний шахсларни банклардаги омонат суммалари ва бошқа иморатлар, жойлар, иншоотлар солиқ солиш

объектидир.

42. Жисмоний шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқни тўлов муддатлари қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

*Бир йилда икки марта, ҳисобот йилининг 15 июнига қадар ва ҳисобот йилининг 15 декабрига қадар.

Бир йилда икки марта, ҳисобот йилининг 10 июнига қадар ва ҳисобот йилининг 10 декабрига қадар.

Бир йилда икки марта, ҳисобот йилининг 5 июнига қадар ва ҳисобот йилининг 5 декабрига қадар.

Бир йилда икки марта, ҳисобот йилининг 25 июнига қадар ва ҳисобот йилининг 25 декабрига қадар.

43. Юридик шахслардан олинадиган ер солиқни тўловчилар қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Мол-мулкка эга бўлган юридик шахслар.

Ягона солиқ тўловчилари.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида солиқ солинадиган ерга эга бўлган юридик шахслар.

*Мулк ҳуқуқи, эгалик қилиш ҳуқуқи, фойдаланиш ҳуқуқи ёки ижара ҳуқуқи асосида ер участкаларига эга бўлган юридик шахслар, шу жумладан Ўзбекистон Республикасининг норезидентлари ер солиғини тўловчиларидир.

44. Юридик шахслардан олинадиган ер солиғини тўлов муддатлари қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

*Йилнинг ҳар чорагида, йил чораги иккинчи ойининг 15-кунига қадар тенг улушларда амалга оширилади.

Йилнинг ҳар чорагида, йил чораги иккинчи ойининг 5-кунига қадар тенг улушларда амалга оширилади.

Йилнинг ҳар чорагида, йил чораги иккинчи ойининг 10-кунига қадар тенг улушларда амалга оширилади.

Йилнинг ҳар чорагида, йил чораги иккинчи ойининг 20-кунига қадар тенг улушларда амалга оширилади.

45. Юридик шахслардан олинадиган ер солиғининг ҳисоб-китоби ер участкаси жойлашган ердаги давлат солиқ хизмати органларига қайси муддатда тақдим этилади.

Ҳисобот йилининг 10 февралига қадар.

*Ҳисобот йилининг 15 февралига қадар.

Ҳисобот йилининг 20 февралига қадар.

Ҳисобот йилининг 25 февралига қадар.

46. Жисмоний шахслардан олинадиган ер солиғининг тўлов муддатлари қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

*Бир йилда икки марта, ҳисобот йилининг 15 июнига қадар ва ҳисобот йилининг 15 декабрига қадар.

Бир йилда икки марта, ҳисобот йилининг 10 июнига қадар ва ҳисобот йилининг 10 декабрига қадар.

Бир йилда икки марта, ҳисобот йилининг 5 июнига қадар ва ҳисобот йилининг 5 декабрига қадар.

Бир йилда икки марта, ҳисобот йилининг 25 июнига қадар ва ҳисобот йилининг 25 декабрига қадар.

47. Ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғини солиқ солиш объекти қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Юридик шахсларнинг товар (иш, хизматларни) сотишдан тушган тушуми.

*Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи чегирилганидан кейин юридик шахс ихтиёрида қоладиган фойда.

Юридик шахсларнинг даромади.

Юридик шахсларнинг махсулот ишлаб чиқариш учун сарфлаган харажатлари.

48. Ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғини ҳисоб-китоби давлат солиқ хизмати органларига қайси муддатларда тақдим этилади.

Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 15-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

Ҳар чорақ ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 5-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

*Ҳар чорақ ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 25-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

Ҳар чорақ ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 10-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

49. Жисмоний шахсларга транспорт воситалари учун бензин, дизель ёнилғиси ва газ ишлатганлик учун олинадиган солиқни солиққа тортиш объекти қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

*Жисмоний шахсларга транспорт воситалари учун бензин, дизель ёнилғиси ва газни чакана реализацияси.

Жисмоний шахсларни транспорт воситаларини сотишдан тушган тушум.

Жисмоний шахслар уй жойларида фойдаланаётган газ.

Бензин, дизель ёнилғиси ва газни ишлаб чиқариш хажми.

50. Ягона ижтимоий тўловни объекти қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

*Иш ҳақи тарзидаги даромадлар.

Пенсия тарзидаги даромадлар.

Мулк кўринишидаги даромадлар.

Товар (иш, хизматларни) сотишдан тушган тушум.

51. Микрофирмалар ва кичик корхоналар томонидан ягона ижтимоий тўловнинг ҳисоб-китобини тақдим етиш муддати қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Ҳар чорақ ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 15-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

Ҳар чорақ ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 5-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

*Ҳар чорақ ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 25-кунидан

кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 10-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

52. Микрофирмалар ва кичик корхоналар жумласига кирмайдиган тўловчилар томонидан ягона ижтимоий тўловнинг ҳисоб-китобини тақдим этиш муддати қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

1. *Ҳар ойда ҳисобот давридан кейинги ойнинг 10-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса – йиллик молиявий ҳисобот топшириладиган муддатда тақдим этилади.
2. Ҳар ойда ҳисобот давридан кейинги ойнинг 15-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса – йиллик молиявий ҳисобот топшириладиган муддатда тақдим этилади.
3. Ҳар ойда ҳисобот давридан кейинги ойнинг 20-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса – йиллик молиявий ҳисобот топшириладиган муддатда тақдим этилади.
4. Ҳар ойда ҳисобот давридан кейинги ойнинг 25-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса – йиллик молиявий ҳисобот топшириладиган муддатда тақдим этилади.

53. Ягона ижтимоий тўловнинг тўлов муддати қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

- *Ҳар ойда, кейинги ойнинг 10-кунидан кечиктирмай.
- Ҳар ойда, кейинги ойнинг 15-кунидан кечиктирмай.
- Ҳар ойда, кейинги ойнинг 20-кунидан кечиктирмай.
- Ҳар ойда, кейинги ойнинг 25-кунидан кечиктирмай.

54. Республика йўл жамғармасига мажбурий ажратмаларни тўловчилари қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

1. Нотижорат ташкилотлар.
2. Ягона солиқ тўлови тўловчи юридик шахслар.

3. Жисмоний шахслар.
4. *Юридик шахслар – Ўзбекистон Республикасининг резидентлари.

55. Ягона солиқ тўловини тўловчилари қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

1. Микрофирмалар ва кичик корхоналар, савдо ва умумий овқатланиш корхоналари, хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар, нотижорат ташкилотлари.
2. *Микрофирмалар ва кичик корхоналар, савдо ва умумий овқатланиш корхоналари, хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар, лотереялар ташкил қилиш бўйича фаолиятни амалга ошириш доирасидаги юридик шахслар.
3. Микрофирмалар ва кичик корхоналар, савдо ва умумий овқатланиш корхоналари, хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар, ягона ер солиғи тўловчилари.
4. Юридик шахслар.

56. Ягона солиқ тўловини объекти қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Ялпи тушум.

Фойда.

Харажат.

Олинган грантлар.

57. Микрофирмалар ва кичик корхоналар томонидан ягона солиқ тўловининг ҳисоб-китобини тақдим етиш муддати қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 15-кунидан кечиктирмай, йил яқунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 5-кунидан кечиктирмай, йил яқунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

*Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 25-кунидан

кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

Ҳар чорак ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 10-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатда.

59. Микрофирмалар ва кичик корхоналар жумласига кирмайдиган тўловчилар томонидан ягона солиқ тўловининг ҳисоб-китобини тақдим этиш муддати қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Ҳар ойда ҳисобот давридан кейинги ойнинг 10-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса – йиллик молиявий ҳисобот топшириладиган муддатда тақдим этилади.

Ҳар ойда ҳисобот давридан кейинги ойнинг 15-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса – йиллик молиявий ҳисобот топшириладиган муддатда тақдим этилади.

Ҳар ойда ҳисобот давридан кейинги ойнинг 20-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса – йиллик молиявий ҳисобот топшириладиган муддатда тақдим этилади.

*Ҳар ойда ҳисобот давридан кейинги ойнинг 25-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса – йиллик молиявий ҳисобот топшириладиган муддатда тақдим этилади.

60. Ягона солиқ тўловининг тўлов муддати қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Ҳар ойда, кейинги ойнинг 10-кунидан кечиктирмай.

Ҳар ойда, кейинги ойнинг 15-кунидан кечиктирмай.

Ҳар ойда, кейинги ойнинг 20-кунидан кечиктирмай.

*Ҳисоб-китобларни тақдим этиш муддатида.

61. Ягона ер солиғини тўловчилари қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

Юридик шахслар.

*Қишлоқ хўжалиги товарлари ишлаб чиқарувчилари.

Ягона солиқ тўловчилари.

Нотижорат ташкилотлари.

62. Ягона ер солиғини солиққа тортиш объекти қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

*Қишлоқ хўжалигини юритиш учун эгалик қилишга, фойдаланишга ёки ижарага берилган ер участкаси.

Ялпи тушум.

Товар (иш, хизматларни) сотиш хажми.

Фойда.

63. Ягона ер солиғининг ҳисоб-китобини тақдим этиш муддати қайси жавобда тўғри кўрсатилган.

*Жорий солиқ даврининг 1 майигача тақдим этилади.

Жорий солиқ даврининг 10 майигача тақдим этилади.

Жорий солиқ даврининг 15 майигача тақдим этилади.

Жорий солиқ даврининг 20 майигача тақдим этилади.

Адабиётлар рўйхати

1. Каримов И.А. Ўзбекистон ислохотларни чуқурлаштириш йўлида. Тошкент, "Ўзбекистон", 1995 й.
2. "Давлат солиқ хизмати тўғрисида" Ўзбекистон Республикасининг қонуни. 29.08.1997 й., н 474-и
3. "Давлат солиқ қўмитаси тўғрисида Низом". Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 5 майдаги 180-сон Қарорига 1-ИЛОВА.
4. Истеъмол товарлари ва болалар учун товарлар ишлаб чиқарувчи корхоналар, шунингдек республикада ишлаб чиқариладиган истеъмол товарларини сотувчи улгуржи савдо корхоналари учун солиқ имтиёзларини қўллаш тартиби тўғрисида Низом (ЎзР МВ 53-сон, ЎзР ДСК 2003-43-сон 08.04.2003 й. Қарори билан тасдиқланган, ЎзР АВ томонидан 21.04.2003 й. 1235 сон билан рўйхатга олинган)
5. "Махсулот (ишлар, хизматлар)ни ишлаб чиқариш ва сотиш харажатларининг таркиби ҳамда молиявий натижаларни шакллантириш тартиби тўғрисида Низом" (ЎзР ВМ 05.02.1999 й. 54-сон Қарорига илова)
6. Саноатнинг кон қазилар тармоқлари айрим корхоналарининг юқори даромадига солиқ солиш тўғрисида (ЎзР ВМ 01.06.2004 й. 252-сон Қарори)
7. Тасдиқланган маҳаллийлаштириш дастури лойиҳалари амалга оширилаётган корхоналар томонидан солиқ ва божхона имтиёзларини қўллаш тартиби тўғрисидаги Низом (ЎзР АВ 23.02.2004 й. 1315-сон билан рўйхатга олинган ЎзР МВ 06.02.2004 й. 28-сон, ЎзР ДСК 2004-19-сон ва ЎзР ДБК 01-02/8-13-сон Қарори билан тасдиқланган)
8. Юридик шахсларнинг даромади (фойдаси)га солинадиган солиқни ҳисоблаб чиқариш ва бюджетга тўлаш тартиби тўғрисидаги Йўриқнома (янги таҳрирда). (ЎзР АВ 13.03.2002 й. 1109-сон билан рўйхатга олинган, ЎзР МВ 14.01.2002 й. 15-сон ва ЎзР ДСК 2002-12-сон Қарори билан тасдиқланган)
9. Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодекси. Ўзбекистон Республикасининг 2007 й 25 декабр №ЎРҚ 136.
10. "Ўзбекистон Республикасида чет эллик юридик шахсларни даромад (фойда)ларини солиққа тортиш тартиби тўғрисидаги Йўриқнома (янги таҳрирда)" Ўзбекистон Республикаси

Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 16 июндаги 87-сон Қарорига илова.

11. Ўзбекистон Республикасининг 2005 йилги давлат бюджети параметрлари тўғрисида . Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори 28.12.2004 й. Н 610.

12. “Қимматли қоғозлар билан операцияларни солиққа тортиш тартиби тўғрисида “ (ЎЗР АВ 30.06.1998 й. 449-сон билан рўйхатга олинган, ЎЗР МВ 04-01-02/386-сон ,ЎЗР ДСК 98/75 –сон ва ЎЗР МБ 76-В Қарори билан тасдиқланган).

13. Завалишина И.А. Налоги: теория и практика.Т.,”Мир экономики и права”, 2004 г., 512 с.

14. Ташмурадов Т. Солиқ назарияси ва тизими.Т., “Билим”,2004й.,320 бет.

15. Яхяев Қ. Солиқ назарияси ва амалиёти. Т., “” , 2000й., - бет.

